

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 21. sz. 1943 január 27 szerda

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

NEHÉZ VÉDEKEZŐ HARCOK KELETEN

A német seregek megállták helyüket a többszörös túlerőben levő ellenség minden áttörési és bekerítési kísérletével szemben

Sztalingrád védői a város középső és déli részében a romok között tábornokaik vezetése mellett összezárkóztak további ellenállásra

Rommel hadserege tuniszi földön van, a Mareth-vonalnál várhatók a harcok
CHURCHILL WASHINGTON UTÁN MOSZKVA MEGY

A szovjet csapatok rohama a keleti arcvonal nagykitérjedésű szakaszain fokozódott hevességében, — így kezdődik a tegnapi német hivatalos hadijelentés. Ebből a tömör mondatból is érzékelhető az a nagy erőfeszítés, amit most a szovjet kifejtő megújuló támadásával, nem kímélve embert és hadianyagot.

A többszörös fölényben levő ellenséggel szemben folytatott nehéz védekező harcokban a német seregek megállták helyüket minden áttörési és bekerítési kísérlettel szemben — állapítja meg a továbbiakban a német véderő főparancsnoksága.

Oriási feladat hárul most a keleten küzdő német csapatokra. Nemesak a bolsevisták tömegrohamaival kell megküzdniük, hanem a kegyetlen orosz téli is. Számításba kell venni azt, hogy a szovjet Szbériából és az angol-amerikai megszállás alá került Iránból is felhozta tömegeit, óriási hadianyagot halmozott fel, úgy látszik mindent egy lapra, a mostani nagy téli csatára tett fel. A német legfőbb hadvezetőség azonban meglette a szükséges ellenintézkedéseket arra, hogy a védekező harcok megállítsák a szovjet gőzhangert.

A „Popolo di Roma“ Bernen át jelenti, hogy az „Exchange Telegraph“ moszkvai jelentése szerint szovjetországi katonai körök kijelentették nem lehet arra számítani, hogy az orosz előnyomulást a keleti arcvonal minden szakaszán gyors ütemben tovább lehet folytatni. Figyelmeztettek szovjetországi katonai körökben arra is, hogy a német hadvezetőség a legnagyobb erőfeszítéseket teszi az előrenyomulás megakadályozására. Emellett pedig a szovjet csapatokat is újja kell szervezni. Ki kell tölteni az előállt hiányokat és részben újra fel kell szerelni és fegyverezni a csapatokat.

A SZTALINGRÁDI HÓSI HARC
A súlyos bolsevista támadások mellett továbbtart. Szünetnélküli lüzerségi előkészítés és a szovjet légi haderő támadásai után számtalan páncélos dandár rohamozza sűrű tömegében a vitéz védőket. A szovjet csapatok parancsnoksága kénytelen egyik szétvert kötelékét a másik után kivonni a küzdelemből. A védők nagy nélkülözés közben továbbra is kitartanak. A német tábor-

nokok együtt harcolnak a katonákkal a legelső vonalban. Az ellenséget gyakran szuronnal üzik vissza, súlyos vérvesztéséget okozva neki.

A keddi német hadijelentés közli, hogy Sztalingrádban a védők a város középső és déli részében a romok között, szűk területeken összezárkóztak és itt a csapatok tábornokaik vezetése mellett továbbra is sikeresen ellenállnak. Az élelmezési utánpótlás nehéz viszonyok között, csak légi úton történhetik. A hősi és önfeláldozó harcok az az értelmű, hogy a védők végsőig menő ellenállásukkal nagyszámú szovjet erőt kötnek le. Ez a cél kitérnek a berlini lapok cikkéből. A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ hangsúlyozza, milyen nagy jelentőségű Sztalingrád védőinek kitartása az egész keleti hadvezetés számára és kiemeli, hogy ez a messze előretolt német lánca a legfontosabb számára annyira fontos volgai utat hosszú időre elzárta.

A német sajtó több cikket közöl a totális háborúról és hangsúlyozza, hogy ez a háború egyformán mindenkitől a legnagyobb erőfeszítést követeli meg. Ezzel kapcsolatosan a birodalmi külügyminisztériumban rámutattak arra, hogy Németország gondoskodik róla, hogy a hadviselés érdekében minden téren biztosítsa a teljesítmények maximumát.

CHURCHILL

WASHINGTONI ÚTJA KÖRÜL
A zürichi „Die Tat“ című lap berlini jelentése szerint a német fővárosi diplomáciai körökben úgy hiszik, hogy Churchill washingtoni utazásáról egyre szaporodó hírek alapján most már nem lehet kételkedni, hogy az angol miniszterelnök látogatást tett Rooseveltnél. Az a negatív irányzat, amellyel ezt az újabb találkozót Berlinben értékelik, az angol sajtóhangokból kitűnő megbeszélések anyagából adódik. A katonai kérdések mellett a szövetséges hadvezetést mindinkább foglalkoztatja a tenger-alattjáróháború. Ezenkívül bizonyos politikai problémák megvitatására is szükség van. Lehetséges, hogy a tárgyalások végett Sztalin is látogatást tesz Washingtonban Berlinben úgy látják, hogy Angliában és Amerikában nyilvánvaló nyugtalanság ural-

kozik, mert a szovjet teljes homályban tartja szándékait és aspirációit Németország esetleges veresége esetén.

Washingtoni jelentés szerint amerikai politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a washingtoni tárgyalásokról kiadandó közlemény megjelenését.

A „New York Sun“ washingtoni tudósítója szerint az a közlemény, amely felvilágosítást ad az egyidő óta folyó megbeszélésekről, rövidesen megjelenik. A lap szerint valamennyi fontos kérdésben egyezség jött létre. A lap egyébként nagy jelentőséget tulajdonít annak a közleménynek, amely — mint írja — nem marad hatás nélkül.

Amerikai politikai körökben úgy vélik, hogy küszöbön áll az északafrikai francia probléma megoldása és számolni kell közös északafrikai főparancsnok kinevezésével. Legesélyesebb jelölteknek Marshall és Alexander tábornokokat emlegetik.

CHURCHILL ELLÁTÓGAT MOSZKVA MEGY

Mint illetékes német részről tájékoztatásul közlik, berlini politikai körökben bizonyos jelek alapján azt hiszik, hogy Churchill a Fehér Házban tolog két követeléssel áll majd elő. Az egyik az, hogy Eisenhower tábornok helyett Alexander angol tábornokot bízzák meg az északafrikai szövetséges csapatok vezetésével, a másik pedig az, hogy Peyrouton helyébe Catrouxot neveznék ki. A Wilhelmstrassen olyan véleményt is lehet hallani, hogy Churchill washingtoni megbeszélései után esetleg ellátogat Moszkvába is.

ANGLIA ÉS AMERIKA KÖZÖS MAGATARTÁSA A SZOVJETTEL SZEMBEN

A berlini Wilhelmstrassen érdekes értesüléseket közölnek azokról a kérdésekről, amelyek Churchill és Roosevelt washingtoni megbeszéléséről minden valószínűség szerint szóba kerültek. Az értesülések szerint fontos szerepet játszott a megbeszéléseken az északafrikai kérdés. Churchill állítólag azt javasolta, hogy Eisenhower helyett Alexander tábornok vegye át az északafrikai csapatok főparancsnokságát, míg Peyrouton algériai főparancsnok helyett Catrouxot hozta javaslatba. Anglia arra az álláspontra helyezkedik, hogy az

északafrikai angol és amerikai csapatokat közös parancsnokság alá kell helyezni. Hasonlóképpen érthető, hogy Churchill a bűvárhajók elleni védekezés megszerzésében is megfelelő szerepet akar róni Amerikára. Feltétlenül lényeges része volt a megbeszéléseknek Anglia és Amerika közös magatartása a Szovjet-unióval szemben. Sztalin eddig még mindig titokzatos hallgatásba burkolódzott ahányszor arról volt szó, hogy határozza meg területi követelését a végső győzelem esetére. Az angolszások rendkívül nehéz helyzetben vannak, mert a szovjet a déli szakaszon elért helyi sikerei után még az eddiginél is világosabb előtűnik a mindent elseperni akaró bolsevista veszedelem, amely Angliát és Amerikát sem kímélné meg, annál kevésbé, mert ezekben az államokban a belső kommunista veszély is állandóan tápot kap. Egyébként a Wilhelmstrassen nem tartják kizártnak, hogy Churchill washingtoni látogatása után kénytelen Moszkvába is elmenni. Angliának keserűen be kell látnia, hogy a politikai kezdeményezés teljesen Roosevelt kezébe eszűtt át, míg katonai téren a szövetségesek minden bizalma Sztalinban összpontosul — állapítják meg a berlini Wilhelmstrassen.

ROMMEL HADSEREGE TUNISZI FÖLDÖN VAN

Az északafrikai hadszíntérről érkezett jelentés szerint Rommel egész hadserege most már tuniszi földön van. Azon az útvonalon, amely Tripolisztól a tuniszi Gabes felé vezet, az ellenség felderítő és repülőrajai cirkálnak. A tüzérségi és légi tevékenységén kívül eddig más harcra harca Gabestől délre kiinduló Mareth vonalánál kerül sor.

Egyébként úgy a német, mint az olasz hadijelentés sikeres harcokat jelent Tuniszból, valamint az ellenséges támadások visszaverését.

Kairói hírek szerint a 8. brit hadsereg Tripolisztól nyugatra folytatja előnyomulását a tuniszi határ felé. A határt brit előosztások három helyen elérték, illetve állították. A brit főerő pontos helyzetéről nem közöltek részleteket. Kairóban arra számít-

tanak, hogy a Mareth-vonalnál nagyobb harcokra kerül sor, esetleg már egy héten belül.

A TUNISZI MARETH-VONALRÓL

hol a legközelebbi harcokat várják, a következőket tudjuk. A védelmi vonal mintegy 130 kilométernyire nyugatra húzódik a védelmi rendszer balszárnyát a tenger felezi. A parttól kiindulva az erődítések egész lánca húzódik el Zaraton és Marethen át a Wadi ez Zeus metédek partja mentén Ksour-hegységig. Ennek a védelmi rendszernek frontális áttörésére gondolni sem lehet. Súlyosbítja az angolok helyzetét az is, hogy itt nem saját küszöbük előtt operálnak, mint El-Alameinnél, hanem sok ezer kilométernyire Egyiptomtól. Londonban egyébként Rommel és Arnim egyesült csapatait mintegy 160.000 főre becsülik.

A BRIT 8. HADSEREG MOZDULATAI

Az Interinf szerint az északafrikai hadszíntéren páncélosoktól támogatott erősebb brit kötelékek vonulnak fel ovatosan Rommel tábornagy csapatainak biztosító erői ellen. A biztosító erők rövid útközlet után elszakadtak az ellenségtől és közelebb vonultak a német-olasz páncélos sereg zöméhez. A brit főparancsnok El Alamein és Tripolisz között átkaroló kísérleteinek sikeretelensége után elsősorban nyilván arra törekszik, hogy helyreállítsa az érintkezést a Tuniszból álló amerikai brit inváziós csapatokkal és francia segédkezelővel. A brit 8. hadsereg ezért erősebb páncélos egységekkel és gépesített erőkkel messze délre a parttól halad a tuniszi határ irányába és törekvése az, hogy egyesüljön az amerikaiakkal, degaullistákkal és giraudistákkal.

FONTOS TUDNIVALÓK

Újabb tojáskiosztás a közönség részére.

Hirdetmény a mezőgazdasági cselédek bakancs-ellátásáról.

TOKÉS FOTO
PÉSZTERI PÁFOTÁ

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága jelenti:

A szovjet csapatok rohama a keleti arcvonal nagykitérjedésű szakaszain hétfőn fokozódott heveségében. A többszörös főlényben lévő ellenséggel szemben folytatott nehéz védekező harcokban a német seregek megállták helyüket minden átütési és bekerítési kísérlettel szemben.

Sztalingrádban a védők, akik között a román hadosztályok mellett egy kisebb horvát kötelek is harcol, a város közép- és déli részében, a romok között, szűk területen összezáródtak. A csapatok itt tábornokaik vezetésével a német seregek ellenállanak, amiben őket a légi haderő a legnehezebb keretein belül támogatja.

A Kubán és a Manic vidékén az ellenség támadásait kemény harcokban visszavertük. Az elrendelt arcvonalmegegyezés-

sel kapcsolatos hadmozdulatok egyébként tervszerűen folynak.

A páncélos csapatok és gépesített kötelékek a Manic és a Don között eredményesen folytatták támadásaikat és az ellenséget tovább visszavetették Kelet felé.

A Don és a Donec vidékén az elkeseredett védekező harcok tovább folynak.

Voronyezstől délnyugatra az ellenség új erővel széles arcvonalon ismét támadásra indult. A támadást lényegében, az ellenségnek véres veszteséget okozva, visszavertük. A harcok még folynak.

Rzsevnél és Velikije Lukától délnyugatra a szovjet csapatok helyi jelentőségű támadásai megheiusultak.

A Ladoga-tó felől délre is elkeseredett harcok után összemoltak a szovjet csapatok megismételt és páncélosokkal támogatott támadásait.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

Az olasz főhadiszállás közleménye: Tripolis nyugati részén felderítő osztagok csatározása folyt.

Tuniszban megtörtént az általunk elfoglalt állások ellen intézett ellenség támadásait. Egyik elfovert helyrészünk nyolc tehergépkocsit elfoglalt, részben a személyzetével együtt, több más gépkocsit pedig felgyújtott.

Olasz és német vadászpilóták felöltözve négy ellenséges repülőgépet, egy ötödik a légvédelmi ütegek pusztítottak el.

Január 18-24-ig Tuniszban folyó harcokban az ellenség több mint négyezer foglyot, továbbá 13 zsákmányt, 70 löveget, mintegy kétszáz tehergépkocsit és száz gépkocsit és sok más hadianyagot veszített.

Egy Spitfire gép január 23-án este elrepült a sirakuzai Pachino felett. A légvédelmi ütegek tájélatla következtében a tengerbe zuhant.

A sirakuzai Avola ellen intézett légi támadásnak csekély anyagi kár mellett a lakosság kö-

ről két halott és 7 sebesült áldozata van. A marsalai Amabilina felett ledobott bombák néhány lakóházat megrongáltak. Emberéletben nem volt veszteség.

Ellenséges repülőgépek az Ioni tenger partvidékén bombázták és géppuskával löttek két teherhajót, valamint Brancaloneo Riace és Isipice pályaudvarát. Az okozott kár csekély. A veszteség nyolc sebesült.

A Földközi tengeren a Gaspare Cavalline sorhajóhadnagy parancsnoksága alatt álló olasz tengeralattjáró két torpedóval eltalált és elsüllyesztett egy torpedórombolót kísért 18 ezer tonnás ellenséges csapatzállító hajót.

A német véderőparancsnokság közli: Észak-Afrikában felderítő tevékenység volt.

Tuniszban megheiusultak az ellenség kísérletei, hogy az előző napokon elvesztett állásait vissza szerezze. 21 páncélos harckocsi, 70 löveg, 200 gépkocsi és száznál több géppuska, valamint jelentékeny más hadianyag.

Nyugati légiháború

A hollandiai partok mentén az ellenség egyik katonai szempontból hatástalan nappali támadásánál 4 bombázót veszített.

Gyors német harc repülőgépek nappal eredményesen megtámadtak egy helységet Anglia déli partján. (MTI).

Helyzetkép Sztalingrádból

Berlin, jan. 26. A Nemzetközi Tájékoztató jelenti Sztalingrád védőinek harcáról:

Sztalingrád védői mindennap súlyosabb viszonyok között, emberfeletti küzdelemben mutatják meg, mire képes a férfias kitartás, vitézség és kötelességteljesítés a bolsevista tömegekkel szemben. Kitéve állandó tömegtámadásoknak és elborítva a bolsevisták összpontosított pergőtűzétől, amely felszánt minden méternyi talajt a nyugaton álló kötelékek vasárnapi lépésről-lépésre harcolva rövidítették meg arcvonalukat. Ugyanakkor Sztalingrád déli részében a gránátélőlések legénysége felváltva nélkül folytatta elkeseredett ellenállását. A védők megrikkult soral tábornokaik védelme alatt a jeges keleti szélétől átjárt mezőkön helytállanak a bolsevisták dühödő rohamaival szemben.

Berlin, jan. 26. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A sztalingrádi harc, amelyet még a különben annyira szofistikált német hivatalos hadijelentés is drámai mó-

don megismertet, továbbra is változatlan heveséggel folyik, — mint hétfőn este Berlin illetékes helyen közölték. Szovjethadsereg amely már hosszabb idő óta körülfárta a sztalingrádi védőket, újra meg újra arra kényszerült, hogy katonáinak és hadianyagának példátlan feláldozásával tömegrohamokat intézzen a német állások ellen és a védők megsemmisítő tüzeiben az emberek hekatombáit áldozza fel. A védők, kik már hetek óta csupán légi úton kapnak utánpótlást, a legnagyobb nélkülözések közepette is rendületlenül kitartanak a nagy számbeli és anyagfőnyben levő ellenséggel szemben. Berlinben rámutatnak arra, hogy ilyen hősiességre, mint amilyen Sztalingrád védőinél tapasztalható még a porosz és német hadtörténelemben sincs példa. A véderő főparancsnokság hétfői jelentése is ki fejezte ezt, amidőn „halhatatlan hősi harcról” írt. Berlini katonai szakértők különösen nagyra értékelik a hetek óta tartó sztalingrádi harcok hadászati jelentő-

ségét főképpen azért, mivel Sztalingrád védői rendkívül nagy ellenséges erőket kötnek le, amelyeket a szovjet hadvezetőség nem vethetett így harcba a déli szakaszon. Megfigyelhető azonban, hogy az egész német nép

mély együttérzéssel kíséri a VI. német hadsereg példátlan küzdelmét és ez a hősi harc a német nép minden rétegére lelkesítőleg hat, mert mindenki úgy érzi, — hogy lekötöztette a sztalingrádi hősöknek.

Bolsevista fegyenc-századok megheiusult támadása

Mint a Német TI értesül, január 23-án a bolsevisták Leningrád elött erős tüzérégi előkészítés után két fegyenc századdal és egy géppuskaszázaddal, összesen 500 fővel megtámadták a Würtenberg-badeni gránátosok állásait. Súlyos veszteségek árán sikerült átmenetileg behatolni a német állásokba. A bolsevisták a csatában 220 halottat és sok fegyvert veszítettek és a gránátosok azonnali ellentámadással kivetették az ellenséget.

Legújabb jelentés a keleti arcvonalról

A szovjetparancsnokság Rzsevnél elítelt bűnözőkből alakított ezredeket hajszolt előre, mögötte zárószázaljakkal. A bolsevisták nagy veszteségeket szenvedtek

Berlin, január 26. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következő tudósítást közli a keleti harctérről: A fontos ellenállási sávokból indított német ellentámadások olyan idővesztéseket okoztak a bolsevistáknak tömeg támadásukban, hogy a szovjet főparancsnokság hétfőn a közép arcvonalon több rugózott támadó akcióra fogott. A délen óriási veszteségekkel harcoló szovjet kötelékek tervezett tehermentesítése annál kevésbé követhetett be, mert az említett mellékmuveletek a bolsevisták számára mindenütt teljes sikerrelenségig végződtek.

Velikije Luki, Rzsev és Schlüsselburg térségén ezekkel a támadásokkal a bolsevisták hétfőn drága áron próbálták ki a német arcvonal e szakaszának szilárdságát. A bolsevisták mindhárom akcióban, még bolsevista viszonyok szerint is rendkívülinek nevezhető veszteségeket szenvedtek.

A keleti arcvonalon tegnap elpusztított 98 szovjet páncélos közül csupán ebben a támadásban a bolsevisták 65 páncélos veszítettek.

A bolsevisták pótlása terén jellemző fényt vet a helyzetre az a körülmény, hogy Rzsevi térségén a bolsevisták elítelt bűnözőkből alkotott ezredeket küldtek előre.

Még világosan mutatja a bolsevisták hadműveleti tartalékának kétes értékét az, hogy lefokozott tisztekből alkotott egész századok voltak közülük. Ezek közül annál kevésbé maradhatt meg bárki is, mert ismét a hírhedt bolsevista zárószázaljak álltak mögöttük.

A német ellentámadásban ezeknek a sorak is jelentősen megrikkultak. Egyetlen kis német kötelék szakaszán este több mint 2000 elesett bolsevistát találtak, míg saját tüzérégük a lövegek heves tüzeivel vezették be

páncélos támadásaikat.

A harcok befejeztével a bolsevisták az egész arcvonalon veszteséget szenvedtek. A főharcvonal mindenütt szilárdan német kezén maradt. A szovjet tartalékok odavitelét is megakadályozták a német zuhanókötelvek összpontosított támadásai, amelyekben a földszínnel egyenlővé tették egy helységet, amely erősen meg volt szállva csapatoktól.

További súlyos támadásokkal intéztek a toropeci pályaudvar ellen is. Több szállító vonat megsemmisítettünk, két löszervonatot felrobbantottunk és a pályaudvari berendezéseket találatainkkal felgyújtottuk.

Schlüsselburg térségén a szovjet csapatoknak mindenféle kaliberű fegyver pengőtűzével előkészített tömegtámadásában a német harc csoportoknak sikerült egy helyi jelentőségű betörtést valószínűsítő halálesapdávát változtatni a bolsevisták számára.

Az Ilmen-tó felől délre csekély harc tevékenység mellett, német vadászpilóták portyázás közben 11 szovjet gépet a földön és három kötött léggömböt elpusztítottak. A németeknek veszteségük nem volt. Az arcvonal többi szakaszáról a következő jelentések érkeztek:

A kubáni területen a német visszacsapások hatása az, hogy véresen elhárítottuk szovjet támadásokat, széjjel szórtunk kézenlétli állásokat. A Dontól délre a német támadó kötelékeknek sikerült elfoglalni hadműveleti szempontból fontos helységeket és kemény harcokban elűztük onnan a bolsevistákat — A szovjet ellentámadások megakadályozták a német elhárító fegyverek tüzeiben. Német csapatrepülőik erős bevetésben támadták a bolsevisták mozdulatait, elpusztítottak több páncélos, 87 gépjárművet, a bennük ülő köteleket pedig tüzfegyvelkek széljéi szórták. (MTI).

Angol légitámadások Rangoon ellen

Burma legnagyobb mecsetje megrongálódott, a mecsetbe menekült több hívő meghalt.

Rangoon, jan. 26. (Stefani) Angol repülőgépek hétfőn légitámadást intéztek Rangoon ellen. A támadásnak a polgári lakosság köréből több emberélet esett áldozatul. Néhány lakóház, kórház és templom megrongálódott és kigyulladt. Az egyik hindu negyedben egy bombáktól talált

faj leomlott és száz embert maga alá temetett. Burma legnagyobb mecsetje, a Jimma templom is erősen megrongálódott. A templom teteje és egyik minaretje, továbbá a belső falazat, leomlott, csak a külső falak állanak még. A mecsetbe menekült több hívő meghalt. (MTI)

A finn országgyűlés berekesztése

Helsinki, jan. 26. (MTI) A finn országgyűlés 1942. évi rendes ülészakát ünnepélyes istentisztelettel fejezték be. Ezen résztvett a köztársasági elnök és a

kormány valamennyi tagja is. Az országgyűlés elnöke ünnepi beszédében kiemelte, hogy ha voltak is időnkint nézeteltérések, lényegében bizalomteljes együttműködés volt a kormány és az országgyűlés között. Finnország — mondotta — több áldozatot hozott szabadságáért, mint bármely más nép és bebizonyította, hogy megérett az önálló életre. A nép bizalma a jövőben ma rendíthetetlen, mint bármikor. Ezután a köztársasági elnök berekesztette az 1942. évi ülészakát

DEBRECZEN 2. OLDAL 1943. I. 27.

A gyomor és bélcsatorna alapos kifizetésére igények betekintés legalább egyszer reggel felkeléskor egy pohár természetes „Forenc József” keserűvizet, mert ez gyorsan és biztosan lakarítja ki az emésztés salakkal feltöltött és az egész anyagcserét elmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Báró Radvánszky György Gömörvármegye főispánja lett

A hivatalos lap közli, hogy a Kormányzó Úr báró Radvánszky György szabolcsvármegyei aljegyző, tb. főszozolgabíró Gömör és Kishont vármegye főispánjává nevezte ki

December 29 óta mozog a föld Boszniában

Zágráb, jan. 26. (MTI) Most bontakoznak ki a részletei annak a nagy földrengésnek amely a délkeletboszniai Imotski városát és környékét sújtotta. A földrengés december 29-én volt, de azóta megszakítás nélkül morajlik és reng itt a föld. A hozzávetőleges kár 400 millió kuna. Különösképen sokat szenvedett 12 bosnyák község. Az egyikben egyetlen ház sem maradt olyan állapotban, hogy ki lehetne javítani. Az emberáldozat csekély.

Iskolánkülvív Népművelés Hajdú megyében

1506 ismeretterjesztő előadást tartott, köztük többi jellemképzőket is.

Hajdúvármegye Iskolánkülvív Népművelési Bizottsága, Rásó István alispán elnöklésével tartotta ülését. Az alispán megnyitó szavai után Borkócs Sándor népművelési titkár terjesztette elő beszámolóját az elmúlt évről, a következő évi munkatervről, az 1942 évi zárószámadást és az 1943 évi költségvetést.

A beszámoló szerint a vármegyében 129 nyilvántartott közönyvtár van 44,336 kötet könyvvel. Az elmúlt évben 11,287 olvasó vette igénybe a könyvtárt, 30,545 darab könyvet véve ki. A népkönyvtárak között 44 új típusu kezdte meg működését az elmúlt évben, melybe lehetőleg minden ismeretkörből csoportosították a nép kezébe alkalmas könyveket. Nagyszabású munkát fejtett ki a Népművelési Bizottság az ismeretterjesztő előadások terén 1506 előadást tartottak 390 előadóval. Volt 132 különféle tanfolyam a megye területén. Közülük egy analfabéta, 10 elemi ismeretterjesztő, 6 népművelési és közművelődési, két népfőiskola Hajdúhadházon és Hajdúnánáson 6 művészeti, 7 férfi jellemképző, 10 nőnevelési, 22 egészségügyi 24 gazdasági, 25 háziipari és azokon a helyeken, ahol Légitalmi Liga nem működik 21 légitalmi tanfolyam. A bizottság a jelentést tudomásul vette, ésinté elismeréssel a Népművelési Bizottság által kifejtett értékes munka iránt.

A folyó munkaterv 1585 ismeretterjesztő előadás tartását tervezte, tehát újabb fejlődést jelent. Az 1942 évi zárószámadást szerint felhasznált a Népművelési Bizottság 12,089 pengőt, melyhez a közoktatásügyi miniszterium 6681 P. Hajdú vármegye 4000 pengővel járult hozzá.

A folyó évi költségvetés 8000 pengő hiányt mutat a tervezett munka költségvetésével szemben. A vármegye változatlanul 4000 pengővel járul hozzá a bizottság működésének fenntartásához. — Rásó István alispán eljárta a miniszteriumban és remény van rá, hogy magasabb alansággyben részesítik a Vármegyei Népművelési Bizottságot. Felmerült egyben az az általános kívánság, hogy a népművelési előadások eladóinak tiszteletdíját országosan egységesen állapítsák meg, mert az előadók egyrésze az alacsony díjazás miatt végzett munkája lebecsülését látja.

Viaszínház mozaó
Ma utoljára a legragyogóbb, a legvidámabb magyar film:
Egér a palotában
Fősz.: Németh Romola—Csikós Rózsi—Vasváry Piri—Rajnay—Benkő—Puskás

Hungária Filmszínház
Negyediziglen
Főszereplők:
Hosszú Zoltán, Eszenyi Olga, Nagy István, Sulyok Mária, Maly Gerő

Apollo Filmszínház
Egy most eszmélő leány első szerelme:
Gyávaság
Főszereplők: Szelezky Zita, Hajmágy, Vizváry, Pethes F., Hildvéghy, Kamarás és Zsilly.
A BÉLYEG ÉLETE
kultúrfilm,
MAGYAR HÍRADÓ.

15.742 pengőre emelkedett az iparosok gyűjtése

Húszezer pengőnél több lesz az iparosok adománya

Az iparos gyűjtő bizottságok között nemes verseny támadt, éppen úgy az iparosok között is, hogy ki gyűjt és ad többet a hadbavonultak családjainak megsegítésére.

A Szent Anna utcán és környékén Varga József, Fazekas László és ifj. Helfrich György ivén összes eredmény 1812 pengő. Mai gyűjtésünk nagyobb összegei: Fazekas László tímármester 50 P, Faragó Sándor építőmester 30 P, özv. Németh Lajosné vízvezeték-szerelő 20 P.

A Piac-utcai íven Berzék Sándor, Gajdos és Bárdos gyűjtésének eredménye eddig 1677 pengő. Mai nagyobb adományok: dr. Szilágyi Béla Arany Bika-szálloda 500 P, Berzék Sándor 50 P, Berzék alkalmazottai 28 P.

A Homokkertben Komóvsi

József sütő, Csontos Gyula asztalos ivén ifj. Ferge József, Kovács Géza hentes 20—20 pengőt adtak. A többi adományok szerényebb viszonyok között élő emberek filléreiből tevődik, ezért értékesebb, végösszegük 178 P.

A Böszörményi út környékén Pucsera János ivén Galamb Ferenc Gazdák Sütődéje 200 P, Fekete László sütőmester 50 P, Weisz Ferenc 20 P, Novák József lakatos 20 P.

Az Ipartestület íven Horváth Kálmán asztalosmester 40 P, Pásztor Károly vízvezeték-szerelő 20 P, Böde Gyula 50 P-t adott az eddigi 200 pengős adományához.

A gyűjtés még erősen folyik s előreláthatólag az iparosok adománya felülhaladja a húsz ezer pengőt.

57 dikicszúrás találtak a volt táncosnő holttestén

Elmebeteg cipész segéd a gyilkos

Beszámoltunk már arról a borzalmas gyilkosságról, melynek áldozata lett Fábian Ilona volt táncosnő. A boncolás adatai most kerültek nyilvánosságra. Kiderült, hogy a szúrások a cipésziparban használatos dikicsőt érnek. A szerencsétlen nő testét 57 helyen szúrta át a dikics, a szívet is több szúrás

érte. A merénnyel egy elmebeteg cipészsegédet gyanúsítanak, aki már megölt egy nőt 1937-ben. A gyilkosság után fogházba került, onnan elmeegógyintézetbe vitték, de ez évben hazaengedték. A gyanus embert napok óta keresik, de lakásán nem találják.

Baziliták Dorogon

Hajdúdorog, január.

Csak itt Dorogon vagyunk a magunk urai — mondja egy szives szavú görög katolikus pap beszélgetésünk közben. — Mindehnyit másutt jött-mentnek számítottunk. De itt, Dorogon, intézményeink vannak, tér és alkalom van fejlődésünkre, sokan vagyunk...

Alljunk meg ennél a szónál: intézmények. Hajdúdorog népe évek óta nagy nagy nosztalgiaival vágyódott intézmények iránt. Közlekedési, forgalmi szempontokból alkalmatlan volt Dorog, hogy a hajdúdorogi püspökség valódi székhelye legyen s a püspök Nyíregyházára tette székhelyét. Ezóta — kárpótlásul — Hajdúdorognak vágyai mintha teljesebbé mennének, egymásután keletkeznek szép, prosperáló intézményei.

Ma fiú és leány polgári, tanítóképző és népfőiskola működik Dorogon. A tanítóképző az elmúlt év őszén indult meg, az első évfolyamban már negyvenen felül van a hallgatók létszáma. Decemberben alakult meg hosszú, fáradsalmas munka után az ország első görög katolikus népfőiskolája, amelyben már a harmadik raj tanuló, művelődik.

Dorog egyik büszkesége a Szent Bazil rend kétemeletes, gyönyörű modern rendháza, amely a község legszebb épülete.

A baziliták rendje az egyetlen görög katolikus szerzetes rend, kevesen vannak az egész országban huszonkét atya működik. A rend igen régi, Szent Bazil, vagy másként Vazul, alapította őket a negyedik században, a XIV. században éltek fel újra s akkor alakult első magyarországi rendházuk a Csernekhegyen, Ungvár mellett.

Egyszerű fekete reverendát viselnek. Ez jelent csak különbséget öltözetük és a világi papok öltözete között.

A csonka országban csak Máriapócs, a híres kegyhelyen voltak baziliták. Csak a harmincas évek végén települtek le Hajdúdorogon, ahova kegyes alapítvány tette lehetővé rendházalapításukat.

Lengyel Jánosné, Szabó Maria jómódu dorogi urasszony megelietben 50 katasztrális hold földet adományozott a rendnek Hajdúdorog határában s egy terjedelmes birtokot. Az adományozott birtokot 1935-ben megépült a baziliták szép kis kápolnája, amelynek gyönyörű falfaragásos oltára páratlan a maga nemében. Ehhez kapcsolódott aztán 1938-ban a bazilita rendház. Kérel 250.000 pengőbe került a felépítése. Az anyagi fedezetet a rend, az egyházmegye és a hívek áldozatossága teremtette elő. Dudás Miklós püspök a 30-as évek végén Amerikában is járt gyűjtő körúton. Az eredménye meg is volt, az amerikai magyar görög katolikusok lelkesen adakoztak s csakhamar együtt volt a felépítéshez szükséges összeg.

Megtekintettük a szép rendházat.

P. Mező Theofil, a házfőnök két atyával lakik most a rendházban. Ők vállalták azt a sok munkát, ami az új épület berendezésével, a lelkipásztori munkával és a diákok felügyeletével jár. Mert a rendház most internátusul szolgál.

A dorogi tanítóképző húsz vidéki növendéke lakik itt most. A pirossapkás fiúk nagy csomagokkal megrakodva éppen most térnek vissza a hosszú szünet után.

Jó dolguk van itt. Az atyáknak szánt cellák lakoszobák lettek s közös tanulószobák szolgálják a tanulás szent ügyét. Az atyák ügyelnek fel rájuk. Érdekes tervről hallottunk: lehetséges, hogy rövidesen baziliták is megtelepednek Dorogon. Az alapítványtevő Szabó Mária 5000 négyzetméteres birtokát hagyományozott a baziliták rendházának megépítésére. Róma jóváhagyása hiányzik még ahhoz, hogy bazilita apácák is kerüljenek Dorogra.

A rendház kétemeletes szép épületével különben nagy terve van a bazilita rend vezetőinek is. Ide fogják majd a háború végétől helyezni a rend noviciátját, papnevelőjét. Dorog jó ma-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1943. I. 27.

gyar levegőjében fognak nevelkedni majd a baziliták.

A rend jól érzi magát Dorogon. A görög katolikus megleg szeretettel fogadta a szerzeteseket. A rend fejlődését adományok, magánajánlatok teszik lehetővé. Hisszük, hogy ez a fejlődés nem is marad el.

A néplélek erőforrásai

Dr. Lükő Gábor előadása a „Gönczy” Egyesületben

Nagy érdeklődés nyilvánult meg a tanítók Gönczy Egyesületének legutolsó összejövetelénél, ahol dr. Lükő Gábor múzeumőr tartott értékes előadást a „Néplélek erőforrásai” címen.

Futó Zoltán igazgató bevezető szavai után dr. Lükő Gábor a magyar népléleknek azokat a tulajdonságait mutatta be, amelyek erőforrások lehetnek a jövőre nézve. Hangzottatta, hogy nem könnyű dolog megállapítani, meddig terjednek a ránk vonatkozó sajtósájak s meddig mi a magyar es mi nem. Hszed népdalainkhoz, de különösen népmeséinkhez hasonlóan Európa többi államában is található.

Népzeneinkben a legjellemzőbb magyaros sajtóság a parlando rubato ritmus. Az időnek ezt a ki nem mérését az indogermán zenében nem találjuk meg. Az indogermánok nem is érik meg a parlando rubatót s úgy érzik, hogy hiányzik belőle valami. A keleti népek zenéjére már jellemző ez a ritmus.

Népdalaink másik legjelentősebb tulajdonsága a harmadik és negyedik sor megismétlése. Idegenek számára ez sokszor felesleges időpazarlásnak látszik, mi azonban tudjuk, hogy az ismétlés egyegy gondolati megerősítése.

Hogy a népdalokban az ősi magyar izt megérezzük, ahhoz feltétlenül szükséges az eredeti 5 hangból álló dallamsor ismerete is.

A magyar ember számára a tér határtalan és nem korlátolt. Lükő Gábor érdekesen bizonyította ezt az építészetből, a népi kézművességéből és a festészetből vett példákkal. Ismertette a kínai művészet és zene magas fejlettségét s hangzottatta annak szükségességét, hogy ezekkel a magyarság jobban megismerkedjen s ne csak nyugati kultúráját találja nagyra.

A magyar nyelv egyes nagyon érdekes és jellemző sajtóságairól is beszélt az előadó. Itt is az a helyzet, hogy nyelvünket nem ismerjük eléggé s sokkal több gondot fordítunk például a német nyelvtanra, tulajdonképpen azt fordítjuk le magyarrá.

Befejezésül hangzottatta, hogy az egyetlen magyarhoz hasonló kultúra a kínai s éppen ezért fontos lenne, hogy a tanárok és tanítók foglalkozzanak vele, tanulmányozzák s majd közelebb vigyék a magyar ifjúsághoz is.

A nagy tetszéssel fogadott érdekes előadáshoz Bökényi Dániel és Németh Bertalan szövegeket hozták.

Az előadás Futó Zoltán igazgató köszönő és zárószavaival ért véget.

Központifűtés kezeléséhez értő

házmestert keresünk február 1-i belépésre

Városi nyomda Böszörményi-út 6.

A debreceni tanyakérdés

Múlt vasárnapi számunkban már kifejtettük, hogy mennyire szükséges Debrecenben előbb menni a beigrt tanyai közigazgatást törvénynek hogy az, ha létesül Debrecen érdekében és ne Debrecen érdekei ellen legyen.

Debrecen minden országgyűlési képviselőjének s mindazon felsőházi tagoknak, akik Debrecen érdekét szívesen viselik, szerelnünk kötelességük sorompóba állni ez ügyben. A város főispánját és polgármesterét pedig e helyen is kérjük, hogy a tanyai közigazgatási kérdés sürgős előkészítésére minél hamarabb olyan értekezletet tartsanak, ahol nem a rang, nem a cím alapján legyenek összeválogatva az emberek, hanem olyanok, kiket minden csepp vérük a városhoz köt, ennek ismerik alaposan a határát, ismerik a tanyai lakosság kívánságait a mindennapi életben velük való érintkezésből.

A tanyai közigazgatási újalakításánál ne felejtjük el, hogy Debrecen 66 évvel ezelőtt abban a szerencsében részesült, hogy az Edelsheim Gyulay-féle birtokokat a Macson és a Nagyhegyesen 5—6000 hold terjedelemben a város határához csatolta egy akkor létesült törvény.

Most jöhet másik törvény, mely az 1876-os törvény szellemével elnevezően a Gyulay Hegyest visszateszi Hajdúszoboszlóhoz, ahhoz a Hajdúszoboszlóhoz, amely megmutatta, forrászive kibuzganyása óta, miként kell az Isten jóvoltából kezébe került talentummal úgy gazdálkodni, hogy az idegen forgalomnak hihetetlen felfokozásával az adósságból kiszabadulva nemsokára pótdátot vagy keveset vagy éppen semmit sem kell kivételné anyagi gilyarapodó polgáira.

Nagy Debrecen, ha nem követi a kis Szoboszló példáját, csak házaival s földjei egyrészevel maradjon, abból kell viselnie a városi élet minden terhét s akkor ne csodálkozzunk, ha a Gyulay, Macs, vagy a Hadházi telep is Józsahegyre fog kivánczolni, remélve azt, hogy ott nem lesz oly nehéz községi adóterhe, mint amelyet Debrecenben viselnie kell. A tanyai közigazgatás ne legyen teljesen önálló, hanem a központi városi közigazgatáshoz tartozó rész.

Addig is, míg a tanyai közigazgatás bármilyen formában újabb megoldást nyert — még a háború tartama alatt is — szükségesnek mutatkozik a tanyai kézbesítés átmeneti gyors megreformálása. Azt hisszük, megfelelő előterjesztés folytán ettől a városi közgyűlés nem zárkoznék el s a belügyminiszter új előzetes beleegyezése után a jóváhagyás rövidesen megtörténhetnék Debrecenben a tanyai kézbesítés oly kevés szolgálatot tevőre van kiosztva, hogy azok hetenként csak kétszer indulhatnak ki fáradságos munkájukra, amikor magukon könnyebbítheték céljából kénytelenek a város végére, sorompókhoz, egyéb sűrűn látogatott helyekre kiállani s ott lesekedni azokra, akiknek nevére kézbesíteni valójuk van. Sokszor nem jön az illető s ilyenkor a szegény kézbesítő, hogy kötelességének eleget tessen, a címzett szomszédjától vagy más ösmerőstől küldi ki az írást, szorongva, hogy a címzett vajjon csakugyan megkapja-e?

Ez a rendszer jó lehetett valamikor, de nem jó ma. Nem jó ma, mikor az emberek háborús izgalmak közt élnek és sokkal többet kell hivatalos ügyeket intézni, mint más időben.

Bejön Debrecenbe egyik vagy másik pusztai lakó passzást váltani a közéletmezés céljaira hivatali disznóra. El kell mennie a közéletmezési hivatalba igazolásra, hogy passzást kaphasson

hosszú sorbanállás után az előjáróság folyosóján. Akkor del-előtre félig-meddig elg ez neki H. véletlenül magának is ol 1—2 disznót, megint a közéletmezési hivatalba kell mennie vágatast engedélyért. Mire azt megkapja, a petroleumjegyért már nem igen mehet, nemcsak hogy a csizmagigényléshez nem jut hozzá, hanem az elment vagy jött cseledeje cukorjegyet sem tudja elintézni s így tovább. Jöhet másik, esetleg harmadik napon újra, most ezért, most azért.

Haboruban el a magyar A munkaerő színe-java nemzetszemesse küzd értünk. Nemzeti érdek, hogy az itthonmaradottak minél több időt szentelheszenek a munkának, áldozhassanak a termelésnek. A tanyai lakosságot ebből a szempontból is lehetetlen mentesíteni kell az örökös hivataljárától. Ha kézbesítőink nem hetenként kétszer, hanem naponként indulhatnak a tanyák közé, akkor a cukorjegyet, petroleum- és csizmagjegyet s egyebet is kivihetik azoknak, akik ilyen igényeltek s nem kell az illetőknek járkálniuk esetleg hiába hétről-hétre, megnézni megjött-e a csizmagjegyük stb.

A tanyai kézbesítők számát annyira kell felemelni, hogy minden napon induljanak s vigyék magukkal a hivatalos és a magán postai levelezést. Anynyival inkább is kell ez, mert a város nagy határában alig 5—6 postaügynökség működik.

Nem szabad a tanyakérdés rendezésénél a közbiztonsági kérdésekről sem elfelejtkezni. A csendőrségnek csupán a Hortobágyon és a Nagycserén van állandó lakása, a határ többi részén a debreceni csendőrökön kívül a környék csendőrsői látják el a szolgálatot. Lehetően az legyen a cél, hogy minden közigazgatási kirendeltsegi helyen legyen csendőrlaktanya is, mint ahogy a Nagycserén már is van. ahol református lelkész lakaközségi születésznői lakas, csendőrsz. van egy tömegben s e településhez közel ott van a lovak és szarvasmarhák fedezetű állomása. E hely önkéntelenül is kínálkozik tanyai központnak, bár az iskola egy pár kilométerre van tőle szintén a városparcsi útfélen.

Debrecen sz. kir. város vezetősege ne szalassza el magától a dicsőséget, hogy a tanyai közigazgatást a mostani időkhöz formálja át.

Időszerű kislexikon

A Wilhelmstrasse sokszor szerepel a lapok külpolitikai hasábjain, mint amelynek szövívője kifejezi a hivatalos német álláspontot. A Wilhelmstrasse, magyarúl Vilmos-utca, Berlin egyik utcája, amelyben a legfontosabb német kormányhivatalok vannak. Itt van a kancellária, a külügyminiszterium stb. Képletesen a német külügyminiszteriumot értik rajta. A Wilhelmstrasse véleményét úgy juttatja kifejezésre, hogy egy főtisztviselője, külpolitikailag képzett vezetője a minden nap a külügyminiszteriumban összegyűlő külföldi újságírók kérdéseire felel. Az újságíróknak jogukban áll bármilyen kérdést feltenni, viszont a „szövívőnek” szabadsága van a kényes kérdésre nem felelni. Ilyenkor történnik meg, hogy az olvasó másnap lapjában azt olvassa: a Wilhelmstrasse nem kíván nyilatkozni arra vonatkozólag, hogy... Nem kell azt hinnünk, hogy ez teljesen jelentéktelen dolog, pusztán negatívum. Sőt! Végezetül megenlítjük, hogy ez a kifejezés a háború kitörése után keletkezett.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szerda este: Kata, Kitty, Katinka. B) bérlet.
Csütörtökön este: Csigaház C) bérlet.
Pénteken este: Gésák. Munkás propaganda eladódás.
Szombaton délután: Gésák. Fülléres helyárrakkal.
Szombaton este: Haragszom rád. B) bérlet.

SZÍNHÁZI KISTŰKÖR
KARÁDY KATALIN két este Debrecenben vendégszerepel a jövő héten, amikor kívánsághangverseny keretében összes nagysikerű dalaát elénekli. Kedden és szerdán este lép fel a Csokonai Színházban a legnépszerűbb magyar filmszínésznő. Belezna Unger István direktor, aki most két napig Budapesten tartózkodott, őriási áldozattal nyerte meg két estj vendégjátékára Karády Katalint. Olyan összegbe kerül debreceni vendégjátéka, ami vidéken egyedül álló, de a fő városban sem fordult elő mostanában hasonló csillagászati szám a legnépszerűbb művészek fellépí díjaként sem.

PETHES FERENC, a magyar filmek népszerű komikusja is vendégszerepel Debrecenben vasárnap este a „Vén dífa” 25-ik előadásán. Betegségéből való felépülése után ezen az előadáson lép fel először U. Kovács Terus, a legnépszerűbb direktorné és kitűnő művésznő is.

A SZERZŐK is bejelentették érkezésüket a **VIOLETTA** kémi operet, ősbemutatójára. A Németh-Koltay operettet B. Unger István direktor átdolgozta és olyan ragyogó rendezői ötletekkel tüzdeltte meg, hogy a káprázatos kiállítás, pompás muzsikájú, szellemes humorral átszőtt darob sikere vetekedni fog az eddigi Unger-ősbemutatók az „Ejféli kor várom” a „Csipkeálar” és a „Simonyi őbester” sikerével.

VITÉZ TOLNAY ANDORT, a Debrecenben is olyan népszerű színigazgató, nagy részvét mellett temették el Budapesten a Ke-repest uti temetőben. A temetésen megjelent a színházi világ minden ismeretesebb tagja, vidékről Belezna Unger István direktor és Jutnák Bálint, nagyvárosi színigazgató vettek részt a temetésen Cziffra András az Országos Szín-művészetj Kamara miniszteri biztosa a Színész-kamara, Harasnyai Zoltán a színigazgatók és Hosszú Zoltán a Tábori Színház tagja, Mészáros Sándor a Színészegyesület nevében búcsúztatták a magyar színészet hősi halottját, akinek ravatalát elborította a koszorúk, virágok özöne és akivel nemcsak egy jó magyar ember, áldozatos szívű szerelme a magyar színészet ügyének, hanem egy izig-veirig művész, régi stílusu nagy bonviván költözött el.

Csokonai Színház
Szerdán B) bérletben
KATA-KITTY-KATINKA
Vidám, szóalkotató operet-ujdonosság!

Tánciskolák
* Vattay Margit tánc- és muzsikuművészeti iskolájában február 5-én diákok részére táncanfolyam kezdődik. Kossuth 11.

Társadalmi naptár
A Múzeumbarátok Köre szerdán délután 5-7 óráig tartja szokásos összejövetelét a Déri-Múzeum tanácstermében. Február 2-án, este 6 órakor a zeneiskolában Erdész Mihály és Galánffy Lajos szonáta-estje.

Debrecen város száz pár cipőt ajándékozott Ökörmező szegény gyermekeinek

Mint az MTI jelenti, Debrecen város testvérközsége, Ökörmező szegény gyermekeinek száz pár bőrtalpu cipőt ajándékozott — A

Gyujtogatás és betörés miatt rögtönítelő bíróság elé kerül egy fiatal leány

Kifosztotta munkaadóját és rágyujtotta a házat. A lopott pénzből akart kelengyét vásárolni
Dudák Mária 19 éves kiskvárdai leány hosszabb idő óta jegyben járt egy fényesítkei legénygel. Megesküdni azonban nem tudtak, mert nem volt meg a bútorra kelengyére a pénzük. A fiatal leány, hogy esküvőjét megtarthassa, éjszakának idején betört öv. Fedor Jánosné kiskvárdai vendéglős lakásba a lakószoba ablakán át bemászott a lakásba, és a szekrényeket kifosztotta. Hogy a betörésnek nyoma ne maradjon, — petroleumot locsolt szét a szobá-

ban és felgyujtotta. Percek alatt lángtenger borította el a lakást, a házbellek az utolsó pillanatban tudtak az égő házból kimenekülni. A tűz minden elpusztított, — Húszezer pengőt meghaladó kárt okozta
Dudák Mária, aki a lopott holmot barátjánál rejtette el, a csendőrök őrizetbe vették és a fiatal leány a kihallgatás során mindent beismer. Nyíregyházára kísérték, ahol rögtönítelő bíróság elé kerül.

A háborús élelmezés nem olyan egészségtelen, mint amilyen szokatlan

Uj ételek, új életrendek. — A békére is tanulságot ad a mai sütés főzés. — Nem az étel mennyisége, nem is mindenkorai minősége, de tartalma adja az élet erejét.

Az természetes, hogy újabb időben egyre több szó esik az evésről. Valamikor olyan természetes dolog volt, mint tesszem azt, a lélegzés. Járt mindenkinek, aki élt. És úgy evett mindenki, ahogy kerest. Aki dolgozni akart, az talált is munkát, tehát volt élelmezése is...

Persze, ma is lehet, sőt nagyon is lehet dolgozni, de az élelmezésnél már másképen állunk. — Annnyit eszünk, amennyi jut. — Annnyit jut, hogy az mindenkinek elég kell hogy legyen. Duskálni nem lehet, de nem is illik akkor, amikor a frontok katonái nemcsak az élelmezés takarékoságát tartják be tisztességesen, de még a frontok minden veszélyét is vállalják.

A nagy evések

ideje lejárt, ez nem vitás. Ép elméjű ember nem igen sajnálja ezt a levitézlett időt, amikor a karlsbadi és más felesleges zsírokat el mímásoló gyógyhelyek csaknem kivétel nélkül főleg magyar nagy evőkkel, jól kosztolt férfakkal és asszonyokkal tudtak „prosperálni”. A jó békebeli Magyarországon korábban negyven év felé csaknem kötelező volt minden jól szituált ember számára a karlsbadi kúra ott a cseh fürdőhelyen, mert a zsíros magyar konyhát még sem lehetett egészen büntetlenül cüllá nemesíteni. Végül-hatálatlan dinomdánom, bankettek és áldomások, lakomák és daridók tarkították az életet s az ezt követő mindenkorai katzenjammerek és kúrák végeláthatatlan sora...

Az bizonyos, hogy itt enni tudtak, mulatni is és akit egyszer erre hozott végzte, az nem győzött elöget ámulni jó étvágyunk és feneketlen kamránk láttán. — Kamránk és pincénk olyan fontos volt, mint a lakószobánk. — Még az egyszerű társadalmi osztályoknál is ott kezdődött az élet így téli időben, hogy lakodalomból ki, disznótorba be. Végét nem érő hejehuják és mulatások tették zsírosabbá az életet és valljuk meg őszintén, boldogabbak nemigen voltunk akkor se, mert a boldogsághoz kevés a jól fűtött gyomrok néma csendje...

Nem mondom, nem utolsó dolog, de nem a boldogság alapja. És hát inkább ma tudjuk értékelni azokat a szép napokat, amikor egyik délelben fonatos rózsárlott az asztalon csipkeiz lekvárral, másnap már csöröge keltette magát, hogy aztán mákos patkók és kürtös kalácsok, torták váltásák fel a hétköznapi tésztaíndjét. Emlékek, szép emlékek, melyeket akkor aligha tudtunk megbecsülni, mert természetes volt, mert sokszor már csömörlésig megvolt minden fáradság és megerőltetés nélkül.

Uj éte ek, új életrendek

vették át a vezetést. Szerényebb keretek között mozog az élet és három napig tartó lakodalomak és kétnapos disznótorok olyan botrányt okoznának, hogy bizonyan és méltán a hatóság is köz-

beszólna, hogy hogyan és miből futja az ilyen tékozlás akkor, amikor minden falatot meg kell külön is becsülni.

— Nos, ma beérjük egy esztendő alatt néhány kiló zsírral, pedig még három esztendővel ezelőtt is olyan százhávan kilós disznót öltünk, hogy csak tiszta zsírja 50 kg. volt. Igaz, hogy el is fogyott az utolsó — mondja valaki, aztán hozzát teszi: — s ma mégis élünk, megvagyunk, sőt nekem mostanában egyáltalában nem fáj a gyomrom.

— Mi megróbáltuk a napraforgó olajat, hát mondatom, hogy talán jobb íze van, mint a zsírnak. Hetenként olajjal főzünk de az biztos, hogy a drága külföldi faolajoknál sokkal inkább szeretjük. No és ha egyszer fánkot is süthetünk, lenne annyi felesleges lisztünk — cuppant a háziasszony, aki ezt beszél és érzik a szaván, hogy benső meggyőződése az, amit mond.

És meg kellene szólaltatni a háziasszonyokat, hogy mi mindent találtak ki az utóbbi két esztendőben. Mi mindent megfőznek, amire eddig alig gondoltak, vagy jobb esetben eventként kétszer, háromszor méltatták arra, hogy no, hát együnk már egyszer téli borsó pürét is pirított hagymával, hordós káposztával. Ma több főzelék és kiadósabb vacsorára is alkalmas ételeket főznek a háziasszonyok, mert ezzel két-ös megtakarítás jár. Egyszerre készül a vacsora és az ebéd, ami tüzelőben és anyagban nagy megtakarítás.

— Mi már csak nagy ünnepeken eszünk úgy, hogy három váltás is kerül az asztalra — mondja egy háziasszony. Van egy jó leves, rendesen csont, fals leves, utána répa-főzelék amit érthetetlen okokból a férfiak nem állhatnak eddig, s ha húsos nap van, úgy kerül a főzelékre valami sült, aztán készen vagyunk. Tészta, gyümölcs, az elmaradt, vagy vacsorára került az asztalra.

A háború étrendje

egészen más, mint a békéé, de valahogy úgy látjuk, hogy sok mindent meg fognak valósítani a mostani tapasztalatok alapján a jövőre is a háziasszonyok. Az, ami jól bevált, nem fog kárba menni, mert gyakorlati kipróbálás után egészen bizonyos, hogy háború után is föltétlen megtartják a háztartások.

— Mi annak idején hetenként kétszer, háromszor házon kívül vacsoráztunk, főleg nyáron, ilyenkor a leányunk vettünk valami hidegfelvágottat kapott egy kávét és kész volt az ő vacsorája is. Most megesszük a délről maradt főzeléket és nagyon jó, ha mi jutunk hozzá a felvágtohoz, mert akkor már egy nyert húsos napunk van. Bár nem tudom, hogy mit mondjak, a hús nem is olyan fontos kelléke minden napnak, mert hetenként háromszor mi igen elégnék találjuk. Egy hiányzik, mert felette drága, a szárnyas, de ezt is el tudjuk nélkülözni amikor annyit másról le kell mondani.

— Én csak gyerekkoromban ettem sülttököt, mióta felcseperedtem, elkerültem a faluról, magam embere lettem nem jutottam hozzá. Most hetenként kétszer eszünk, sajnálom, hogy ismét csak most kényserített rá az idő, mert ennél aligha jobb csemege a gesztenye. Ha a kettő közül választani kell, én a magyar sülttököt választom — mondja egy állami tisztviselő.

Persze vitamindús listára került a sülttök is. Gondolom, milyen büszke volna, ha tökreje megértene ezt a hallatlan emelkedést.

Általában még semmit sem szólhatunk. Ére is tanulságot ad a mai sütés, főzés — Nem az étel mennyisége, főzés, körültekintő háziasszony még mindig megtalálja, ha körülményesen is hogy mit hogyan és mikor készítsen.

— Mi minden nap kétszer eszünk valamilyen formában burgonyát — szólal meg egy fiatalasszony.

— Hiszen, ha kapni lehet, fiam, akkor mi is megesszük, mert az az ételke ételke, — mondja egy ősz dáma, — tudod, lelke, azt pulyka mellé ugyanúgy odatehetnénk, mint kacsa-szírral hajában sültlen. Mindig izletes, mindig tápláló és ami a fő, nem lehet megünni. Volt idő, amikor én már úntam a különféle édességeket, tortákat, krémekeket, parféket, de a krumplit fiam, azt nem lehet megünni. Csodálatos egy étel. És hány féleképpen lehet készíteni?...

Az orvos

csak hallgatott eddig és jóízű mosolygással szed be a begyébe a jobbnál jobb ételek, izes zamatait, aztán az; mondja csendesen:

— Egy a fontos, kérem, a táplálék érték. Az étel ereje. Határozottan állíthatom, mint falun dolgozó orvos, hogy a hús- és zsírel-látásban nehézségek vannak, a falusi háztartások étrendje erősen javult. Több főzeléket, száraz és zöld konyhakerti holmit esznek az emberek és így változatosabb az étrend, kielégítőbb a fejlődése a gyermeknek és ellen-állónb a felnőttek szervezete is. Minden mesével szemben az igazság az, hogy a mi népünk egész télen át a leőt disznó húsát, zsírját este, nyáron szalonnát evett, szerencsére, hagymával, különben nem sokat adott az étkezésre. Ma, amikor nagy kérdés előteremteni a könnyű módon előállítható ebédet; vacsorát, ma más a helyzet. Régen kiment a kamarába a háziasszony, leszelt egy darab kolbászt, megsütötte, kész volt a vacsora. Ma magas fán függ a kolbász, sonka, hát neki lát babot, lencsét, borsót, káposztát, krumplit főzni. Minden nap főz legalább egyszer, hogy abból délelben és este jólakásig ehesseik a család. Határozottan meglátszik a falusi ember étrendjén ez a változás.

Némán fogadják

az egybegyűltek a megállapítást, ami egy kicsit zavarba hozta a doktort, de csak egy pillanatig, aztán azt vágta a csendben hallgatók fejébe:

— És ti nem így vagytok, gondolkozzatok egy keveset? Több élelem, nehezebb a test, lustább sok mindenre, igényesebb mindenben a jól táplált ember és egyre kevesebb az, amit teremthet, alkothat. Nem mondom, hogy a sonka rossz, nem hirdetem, hogy a jó paprikás szalonna megvetendő végképpen, de azt állítom, hogy az egészségre addig nincs káros hatással a háborús étkezés, míg rendes adagot megfelelő elkészítéssel tudunk adni. Sok beteg gyomor, ből, elzsírosodott szív, puffadt máj és gyulladáso, köves epe egyenesen hálat ad a háborúnak, hogy végre nyugalmasabb időkben teljesíthetik, ha betegen is köteleességüket a fő gazdával, az Emberrel szemben, aki pedig annak idején éppen a túlméretezett évessel dobta oda ezeket a nemes szerveket, csaknem áldozatul, — fejezi be az orvos mosolyogva a magyarázatot.

Bérrautót vidékre

rendeljen éjjel nappal Szabó Mihálynéól
őivős u. 51. Te éfon 13-91.

Igen — gondoljuk vigabban de titkon önmagunk előtt bevalljuk, hogy talán soha se gondoltunk mi, férfiak se annyira a gyomrunkkal, mint mostanában...

Nagy szdmok, hatalmas összegek bizonyítják, hogy erős nép vagyunk. Mert segítünk egymáson és elsősorban a honvédsaládokon. Adakozunk!

Magyar győzelmei a karinthiai nemzetközi téli sporthéten

Klagenfurt, jan. 26. A karinthiai nemzetközi téli sporthét a bajtársi gyorskorcsolyázó versenyrel ért véget, amelyen a magyar gyorskorcsolyázók is részt vettek.
Eredmények: 500 méteren: 1. Kilián Budapest 46.2 mp. 2-3 holtversenyben Bereknéyi Budapest és Blass 47.4 mp. 6. Kiss, Budapest 48.5 mp.
1500 méteren: 1. Kilián 2 p 31.4 mp. 2. Pajor, Budapest 2 p 32.1 mp. 3-4 holtversenyben Bereknéyi és Kiss 2 p 35.9 mp.
3000 méteren: 1. Pajor 5 p 24.3 mp. 2. Egerland 5 p 28.1 mp 3. Jülge 5 p 35.2 mp. 5. Kiss 5.42.3 mp.

—ooOoo—

A debreceni középiskolák is indulhatnak a levele labdarugó bajnokságon

A KISOK az 1943 évi levele labdarugó bajnokságra az összes vidéki középiskolák iskoláknak megadta az általános rajtengedélyt. A nagyszámban benevezett levelecsapatokra való tekintettel lehetővé tették, hogy 40-50 kilométeres körzeteken belül 10-12 levelecsapat március 15-től kezdve évfordulós bajnokság keretében mérkőzzen egymással. A bajnokságra a sorsolások február 10-én történnék. Nevezési határidő február 4.

Vegye át a béna asszony a tolókcocsit

A mult hónapban egy jószívú olvasónk felhívást küldt lapunkban, hogy a társadalom áldozatkészségéből kapjon tolókcocsi az a szegény béna asszony, aki kezén csuszkalva vonszolja magát a debreceni utcákon. A felhívásnak egyik indoka az volt, hogy a város jóhírre megkövetelt, — hogy a béna asszony földöncsusz kálásának ne legyenek folytonos szemtanúi az itt megforduló idegenek.

Száználvolva pengő össze is gyűlt a felhívásra. Ezt megpólvá 200 pengőért: vettünk egy nagyon jóállapotban levő tolókcocsi hirdetés útján. Azóta már felhívta a béna asszonyt, aki meg is jelent kiadóhivatalunkban. De lát: hatólag húzódozik az átvételtől, azzal az ürüggyel, hogy a tolókcocsinak nincs hajtószervezete. Közbevetőleg megjelgyeztük hogy hajtószervezete tolókcocsi nem lehet Debrecenben találni, különben is az ilyenek az ára 500 P körül van. A béna asszony egész jól felhasználhatná a már megvett kocsi, hiszen valami fiúcska akadna, aki tolná őt újtaira vagy kerekénél fogva maga is hajthatná a kocsi ami lényegesen könnyebb, mint a kezén csuszkalni. Arra kell gondolnunk, hogy a húzódozásának más okai vannak, amit nem kutatunk, de a jószívú adakozókkal szemben fennálló kötelezettségnek megfelelőleg felszólítottuk ismételten a béna asszonyt, még e héten vegye át a tolókcocsi, mer: különben az adakozók hozzájárulását kérjük ahhoz, hogy a tolókcocsi a hadikórháznak ajándékozhassuk.

Razzia Londonban

Lisszabon, jan. 26. (Stefani): Londonból jelentik: A vasárnap virradó éjjel az angol rendőrség nagyszabású razzliát tartott London négy nagy parkjában. — Több ezer embert letartóztattak, közöttük sok fekete-piaci ügy-nököt, szbőköt, angol és amerikai katonát stb.. Ugyancsak razzliák voltak London déli és kikötőegyedében, ahol több ezer betörő rabló rejtőzött el a légitámadások okozta romok között, (MTI).

Hét nyelven beszélő, zsaroló áldetektívét vett őrizetbe a debreceni rendőrség

Hamis okmánnyal Debrecenben tartózkodó szlovákiai gyermekek ügyében „nyomozott” és 700 pengő hallgatási díjat kért

A debreceni rendőrség Ódor Béla detektív bravúros nyomozásával zsaroló áldetektívét leplezte le. Goldstein Dezső ügynök személyében Büdzentimihályon Bátor-utca 2. szám alatti lakásán meg is találta Ódor Béla a Debrecenben dr. Bánó Dezső néven szereplő áldetektívét és azt őrizetbe véve Debrecenbe kísérte.

Goldstein Dezső kihallgatása során részletes beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy toloncházban volt a múlt hónap 19-ikéig és ott több társa kihallgatott beszélgetéséből megtudta, hogy Debrecenben van egy kisebb otthon, ahol a jóhiszemű vezetőknek hamis okmányok alapján szlovákiai zsidó menekültek gyermekeit helyezték el. Goldstein Dezső elhatározta, hogy kiszabadulása után a hallottakat kamatoztatni fogja.

Mikor december 19-én kiszabadult, először Budapestre próbált elhelyezkedni. Különösen nyelvtudását szerette volna érvényesíteni, mert hét nyelven beszélt tökéletesen. A nyelveket részben szótárak és nyelvkönyvek segítségével sajátította el, de évekkel ezelőtt, még mielőtt a háború kitört, bekalandozta egész Európát és ekkor gyakorlatilag is használt vette nyelvtudásának.

A múlt hetekben aztán Debrecenbe jött, hogy a toloncházban kihallgatott beszélgetéséből hasznot húzzon. Felkereste a szóbanforgó otthon vezetőjét és dr. Bánó Dezső budapesti külföldiek ellenőrző detektívnek adta ki magát. A biztos fellépés szélhámos egyenesen a tárgyra tért ezután.

— Kérem, én kétséget kizárólag megállapítottam, hogy önöknek hamis okiratok alapján szlovákiai zsidó menekültek gyermekeit rejtegetik. Ebben az ügy-

ben akarom a nyomozást lefolytatni.

Az otthon vezetője megijedt a botránytól, nem kértékdelem pillanatig sem az áldetektív által mondottak igazságában, bár arról, hogy valóban hamis okmányok alapján helyeztek el nála gyermekeket, nem volt tudomása. Mégis, amikor a magát dr. Bánónak kiadó áldetektív finom célzásokkal igyekezett megértetni vele, hogy néhány száz pengővel el lehetne intézni az egész ügyet, lejtébe, hogy a botránytól szabaduljon, nyomban átadott kétszáz pengőt Goldstein Dezsőnek. Az áldetektív egy elegáns mozdulattal zsebébe süllyesztette a pénzt, majd a következőket mondotta:

— Előlegül mindenesetre elfogadom ezt a csekélységet is. Nem szabad azonban elfelejtenie, hogy nagy kiadásaim vannak ezzel az ügygel kapcsolatban. Adok még 48 órárt, hogy további 500 pengőt szerezzen és azt telefonon majd közlöm magával, hogy a pénzt hova küldje.

Az áldetektív ezek után zsebében kétszáz pengővel kalapellengetve és egy közismert operett-számgéppel dűdölve eltávozott. El is utazott Debrecenből Büdzentimihályra, onnan hívta fel telefonon másnap az internátust és közölte, hogy milyen címre küldjék el a további 500 pengőt.

Közben azonban az otthon vezetője meggondolta a dolgot és feljelentést tett a hét nyelven beszélő zsaroló áldetektív ellen a debreceni rendőrségen. A megindult nyomozás során Ódor Béla detektív bravúros ügyességgel 24 óra alatt megállapította az áldetektív tartózkodási helyét, leutazott Büdzentimihályra és őrizetbe vette a veszedelmes szélhámost, aki teljes beismerő vallomást tett.

Módosítani kell az ebadó szabályrendelet szövegét

Kedvezmény, amelyet nem lehet igénybevenni!

A városi adóhivatal nemrégiben tette közzé az ebek bejelentésére vonatkozó hirdetményét és ez újra aktuálisra tette azt a nagy sérelmet, amelyet az egyik leghasznosabb ebajtának, a patkányfogó ebek tulajdonosainak évről-évre el kell szenvedniük az ebadó szabályrendelet helytelen szövegezése, vagy ennek a szövegnek helytelen értelmezése miatt.

A szabályrendelet szerint ugyanis a patkányfogó ebek tulajdonosainak 5 pengős kedvezményes adótételre van igényük, ha igazolják ebeik patkányfogó fajtáját és azt, hogy az ebeket tényleg patkányfogásra használják. A fajta igazolása könnyen megy, mert az oltás alkalmával a hatósági állatorvos igazolja az eb patkányfogó fajtáját, de azt, hogy az ebet a gazdája tényleg patkányfogásra is használja — semmiképpen nem lehet igazolni! Az I. fokú közigazgatási hatóság csupán azt hajlandó igazolni, hogy abban az udvarban, ahol az ebet tartják, van patkány, azt azonban, hogy az ebet patkányfogásra használják, még akkor sem igazolja, ha szemtanuk igazolják is, hogy az eb esetleg több ízben is fogott már patkányt. A városi adóhivatal pedig — felsőbb utasításra — ragaszkodik ahhoz, hogy az igazolásban benne legyen az a kitétel: „az ebet a tulajdonosa patkányfogásra használja” és így a ténylegesen patkányt pusztító, tehát közérdekű hasznot

hajtó eb tulajdonosa képtelen hozzájutni ahhoz a kedvezményhez, amelyet pedig a szabályrendelet részére biztosítani óhajtott.

Valamiképpen módot kell adni arra, hogy a patkánypusztítás nagy közegészségügyi érdeket szolgáló patkányfogó ebek tulajdonosai hozzájuthassanak a nekik járó kedvezményhez és ezt vagy úgy lehet elérni, hogy a szabályrendelet szövegét módosítsák, vagy pedig úgy, hogy az elsőfokú közigazgatási hatóság, tanuk meghallgatása után igazolja, hogy az eb tényleg „fogalkozik” patkányfogással, tehát arra használják. Vagy így, vagy úgy, de ezt a kérdést egyszer már végre gyökeresen meg kell oldani, mert a jogtalan anyagi károsodáson felül igen sok adófizető polgár és igen sok városi tisztviselő van kitéve emiatt évről-évre fölösleges zaklatásnak. — I. — s.

Még két esti villamosjáratot közlekedtet a Hév.

Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy január 24-étől, vasárnaptól kezdve a fővonalon az eddigi menetrendszerinti járatokon felül még két járatot közlekedtetünk. Az első járat a MÁV pályaudvartól 21 ó 50 perckor, a Bika-szállodától 21 ó 54 perckor, a központi egyetemtől 22 ó 13 perckor, a Bika-szállodától 22 ó 39 perckor, a központi egyetemtől 22 ó 58 perckor indul. A Debreceni Helyi Vasút üzemeltetésévé.

Ismerjük meg városunkat Czegléd-utca

E sorokat papírra vető elmondhatja „Itt születtem én ezen a tájon” s hozzá teheti, ha nem mostanában volt is, nemcsak a napot, de Nap utcát is láthatta, mihelyt szeme a látáshoz erősödött s ez alapon veszi magának bátorságot, hogy a „Cegléd utca” kérdésbe belekontrádjék.

Cegléd utca kezdődött a városházánál s kezdődött a „Kisajtó”-nál, a mai Bocskai térnél. Nagy Cegléd utca volt a városházától Oláh utcáig (ma Lorántffy u.). Kis Cegléd utca, mely mai szélességénél jóval keskenyebb volt, itt kezdődött s a végénél a „Kisajtó” és a Dobozi temető közt volt a „nagy kút”, amelyet az ott állomásozó szekeresek, tailgások használtak itatásra és a környék népe mosóvízhordásra, de még egy mellékelnek is megfelelt bővízével. A szerelmükben csalódtak akárhányszor használták fel a túlvilági boldogság elérhetéséhez, mikor a „város szekere” a komisz koporsóval segített tovább őket 3—4 közigazgatásilag letartóztatott rabúlvá a szekérdalalokon s a kocsis mellett az őrszolgálatot teljesítő hajdú. Természetesen a víz kihúzása az önkéntes tűzoltótestület kötelessége volt.

1887-ben épült fel a református templom, amely a legutóbb megjelent cikkben „vörös” templom néven szerepel, holott már ilyen elnevezés még a villamosvonalat kalauzainak ajkán sem hangzik el igazgatóságuk bölcs rendelkezése szerint, amiben néminemű része a „Debrecen”-nek is van.

Lehet, hogy a szöszék táján is volt valaha kút a templom helyén. De a templom építése idején még a betontechnika nem volt úgy kifejlesztve, mint a Déri Múzeum, vagy a Nemzeti Bank egy félszázad múltával építésénél, de ha ki lett volna fejlődve, az itteni talajviszonyok mellett akkor is, — lehetséges, — cölöpökre építették volna a cirkuszok és egyéb látványosságok helyére Debrecen negyedik református templomát. A Nagy Cegléd utca házszámozása kezdődött a városházán s onnan ment kelet felé a baloldalon, majd a város jó részét bejárva a jobb oldal került sorra úgy, hogy a mostani Kosuth-utcai kiterőnél levő 56. sz. ház abban az időben Nagy Cegléd utca 54. szám volt s vele átellenben a mai 65. számú 2596 néhai Király Ferenc volt országgyűlési képviselő birtokába.

Kossuth utcává lett aztán később úgy a Nagy Cegléd, mint Kis Cegléd utca. Mikor aztán a már Kossuth utcaivá lett református templom környéke Méliusz tér nevet kapott, akkor Kossuth utca is megrövidült s a Lorántffy utca 46. sz. sarokház déli falából kivétette a városi vezetőség a Kossuth nevet hirdető márvány táblát s a régi „Kis Cegléd” visszavetett „Cegléd utca”-vá. A templom előtti téren ma látható kúthely, annak az öreg emberek emlékében élő kútbódnának a helyén van, ahol Wiegandt kútmester hosszú éveken keresztül éppoly kevés szerencsével próbálta megtalálni a maga kezdetleges szerszámaival a Debrecen ellátó bő vizet, mint később Zsigmondi a Nagytemplom előtt a piacon.

„Cegléd utca homokos. Rajta lakik Domokos, az okos” mondta a régi szólás, de nem is soká élt meg benne a csorda, még talán meg sem született az az Eszterházy herceg, akiről a csordással együtt esik a szó. Megszűnt a csorda tulajdonképpen még a nyolcvanas évek elején, amikor

a város erélyeskedő polgármestere, Simonffy Imre egy „létesítendő állami intézmény részére” odaadta a közgyűléssel a Cegléd-utcai csordajárás java részét s nem jött haza Budapestről, illetve kijelentette a miniszteriumban, hogy nem jön el addig onnan, míg a határozatot a miniszter jóvá nem hagyja s annak alapján a Cegléd-utcai csordajárás „M. Kir. Dohány- és Szivargyár” épüljön. Így volt ez akkor. A Nap utcán végig járó csordamaradványnak aztán a vagongyár felépítése megadta a kegyelmezőfést. Cegléd utcának számos közismert háza volt, talán itt építette a debreceni legelső kétemeletes házat a városházával átellenben Tancos Kovács. Itt épült fel a Valicsné ala-

pitványával megkezdett s ma Dóczinak nevezett leánynevelő intézet. Itt épült az „Átkos föld” árából az állandó színház, a „harmincados közli” bódé helyett. Itt volt Kovács Lajos polgármester családjának háza a mai rendőrségi palota helyén, itt laktak a másik oldalon a Sárváryak. A színház szomszédságában, a mai pénzügyi palotában elhelyezett relief hirdeti, hogy ott állott az ősi rendszerű emeletes Komáromi ház. A színházzal átellenben volt, a mai Battyhány utca sarkán Simonffy polgármester emeletes háza. A színház utca Kosuth utcán olaj ház, mely nem az unoka, hanem a dédunoka kezében van s az utca széppé tétele inségmunkából történt.

Református.

Tojás kiosztás a közönség részére

Értesítem a közönséget, hogy a forgalomban lévő kenyérjegy (római) II. számú szelvényére a tojáseladással megbízott kereskedőknél 2—2 (kettő-kettő) darab tojás vásárolható.

A fentebb jelzett és most kiosztásra kerülő tojást február hó 4-ig kell átvenni és a kereskedők február hó 5-ig kötelesek elszámolni.

A tojás fogyasztói ára kg-ként 4 pengő 70 fillér. A kereskedők a vevőknek szelvényen-

ként 2—2 darab tojást adhatnak, a tojás árát azonban súly szerint kell kifizetni. A tojás eladásával megbízott kereskedők kötelesek jelezni, hogy jegyre tojást árusítanak.

Felhívom a tojás eladásával megbízott kereskedőket, hogy az utalványok átvétele végett február 27-én jelentkezzenek, amennyiben előbbi tojás kiosztásból megfelelő mennyiségű tojás-készlettel nem rendelkeznek.

Polgármester

Négy évi feygház után felmentés

Gyilkossággal vádolt sógorasszonyok a debreceni tábla előtt

Még a román megszállás alatt történt, hogy 1938 virágvasárnapjának éjszakáján holtan találták háza kemencepadkáján Mikolpata községben az öreg Pop Demetert. A gyanyu szerint Gulin Györgyné és Gulin Mária Pop Lászlóné fojtották meg az öreget, aki részeges ember volt és terhe a családnak.

A román vizsgálóbíró előtt beismerő vallomást tett a két asszony és elmondották, hogy közösen határozták el a gyilkosságot. Gulin Mária biztatta Gulin Györgynét, aki az alvó öregnek fejére borította a gubáját és addig fogta be a száját és orrát, míg az öreg megfulladt.

A visszacsatolás után az ügy

a magyar bíróság elé került és a máramaroszigeti törvényszéken tartották meg a főtárgyalást. A két sógorasszony visszavonta a beismerő vallomást és azt mondták, hogy a román csendőrkényszerítette őket vallomásra. A máramaroszigeti törvényszék a két asszony bűnösségét megállapította és 4—4 évi feygházra ítélte őket.

Az ügy a debreceni tábla elé került. A vád és védelem kérésére bizonyításkiegészítést rendeltek el és a mostani tárgyaláson a tábla felmentette jogerősen a két asszonyt, mivel megnyugtató bizonyítékot nem láttak arra, hogy tényleg ők okozták az öreg Pop Demeter halálát.

Szélhámos álügnökök ékszerüket csálnak ki Debrecenben

Az utóbbi időben Debrecenben több feljelentést tettek két szélhámos fővárosi álügnök ellen, akik egyik budapesti alabástrom fényképkészítő, reklám- és hirdetővállalat megbízottainak adják ki magukat és azzal az ürüggyel, hogy fényképeket beégetnek értéktárgyakba, ki-csálnak értékes ékszerüket.

A szélhámos álügnökök első debreceni áldozata Mátrai Ilona fodorasszonyé, Hatvan-utca 61. szám alatti lakos volt, akinek lakásán még novemberben megjelentek az álügnökök, ismeretlenné a cég munkáit, úgy-hogy a leánykának annyira megtetszett a művészi kivitelű alabástromkép, hogy nyomban átadta a két férfinak fényképét és 500 pengő értékű aranygyűrűjét, melyben ovális onyx-kő volt és úgy adta fel a rendelést, hogy az onyx-kőbe égszék be fényképét.

A két férfi a megrendelés felvétele után eltávozt az aranygyűrűvel, szabályszerű nyugtát állítottak ki a fénykép és ékszer átvételéről. Hetek teltek el, azonban az ékszerbe égetett fénykép csak nem akart megérkezni. Mátrai Ilona érdeklődött a budapesti cégnél, ahol azt a választ adták, hogy nem is tudnak a rendelésről. Mivel nyilvánvalóvá vált, hogy szélhámosok jártak nálánál, Mátrai Ilona megtette a feljelentést az álügnökök ellen. Mivel több feljelentés is érkezett

be hasonló ügyben a két álügnök pontos személyleírásával, a rendőrség erélyes nyomozást indított és egyben elrendelte a szélhámosok országos körözését is.

Az országos főcserkész elismerése a VI. Cserkészkerület parancsnokságának

A Debrecenben a jubileum esztendőjében is hatalmas programot megvalósító, értékes munkát kifejtő cserkészlet országos szempontból is a legtehetősebb elismerést érdemli ki és a debreceni Cserkészkerület mellett tekintik évek sora óta mintakerületnek. Ezt a felsőbb helyről és a legszélesebb nyilvánosság részéről egyaránt megnyilvánuló elismerést bizonyítják a Főcserkész elismerő sorai, melyet január 9-én keltezett levelében intézett a VI. Cserkészkerület parancsnokságához ezáltal a férficserkész munka megszervezése terén elért szép eredményekkel kapcsolatban.

Az Országos Főcserkész elismerésnek adott kifejezést azért a lelkes munkáért, amelyet a VI. Cserkészkerület parancsnoksága a férficserkész-munka szervezése kapcsán megindított. Öszinte örömet fejezte ki az Országos Főcserkész a Cserkészkerület parancsnokságának az eddig végzett jó munkáért és azt kívánja, hogy ez a szervezés minél sikeresebb és cserkészeredményekben minél gazdagabb legyen.

HIREK

DOLGOZHASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata. Január 23-án reggel 8 órától. Január 30-án reggel 8 óráig: „Megváltó” Plac u 18, telefon: 14-64. sz. — „Muraközy” Plac u. 72. telefon: 30-35. — „Bocskay” Cegléd u 22, telefon 29-14. — „Csokonay” Mester u. 43, telefon: 10-45 — Árpád fejedelem Csapókeret Jánossy u. 44.

— VIDÉKI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! Mai lapszámunkhoz postatakarékpénztári befizetést mellékelünk, a február havi előfizetési díjak beküldéséhez. Kérjük ezt nem összecserélni a 31-i vasárnapi számunkhoz melléklésre kerülő befizetési lappal, mely a hadbavonultak megsegítésére szánt díjak befizetésére szolgál.

„DERECZEN” KIADÓHIVATALA.

A Don mentén

Csöndes éjjel a Don mentén Őrségen állottam. Kis szuronyos fegyveremre Reá támaszkodtam, Figyelve a túlsó partra És a siri csöndben Hirtelen egy zúgó akna Esik le mögöttem. Ugyilászik a bolsi újra Tánadásra készül. Majd el vesszük kedvét újra Szinte beleszédül Nem akarja megérteni Magas lesz az ára Gépfegyverünk s aknavetők A tüzet okádja, Honvéd kiált, hogy Előre!!! Átkozott muszkája, Nem mentek ti innen el! Vigyen el a kánya! Amily gyorsan megkezdődött Gyorsan is ért véget Nem tudom, hogy ki nek fűznek Muszkák ma ebédet. Környes körül bolsi holttest Rájuk száll sok kánya, Károgrják-e támadásnak Magas volt az ára...! Irta orosz földön 1942 évi november 16-án Györey György Béla.

— Linkomies professzor, a finn parlament alelnöke kedden hazaérkezett magyarországi látogatásáról. Az újságírók előtt nagy meglepedéssel nyilatkozott magyarországi útjáról. — Nagy szeretettel szölt arról a szívélyes fogadtatásról, amelyben Magyarországon részesítettek s köszönetet mondott a magyarok vendégszeretetéért.

— Ma délután 5 órai kezdettel vallásos ünnepély lesz az ispotályi templomban. Ez alkalommal Nagy Zoltán budapesti missziói lelkész hirdeti az Igét. Kozma Andor: „Az agg prédikátor” című versét szavalja Kerezi Éva leánykőri tag. Előadást tart Kovács Lajos budapesti missziói lelkész. Záróimádságot mond Birinyi János segédlelkész.

— Hétfőn a párisi keleti pályaudvarról ismét három különvonat indult Németországba franciaországi munkásokkal.

A kályhából kiáramló gáztól eszméletét veszítette és megfagyott a hideg szobában

A debreceni klinikára eszméletlenül összefagyott testtel be szállították Posztós János 59 éves tiszafüredi lakost. Posztós a Fűös-domb 896 szám alatti lakásán pénteken este lefekvés előtt szénrel tüzet rakott a dobkályhába és utána elaludt. A kályha csöve ismeretlen okból eldugult és a kiáramló szénegáz től Posztós János eszméletét veszítette. Mivel egyedül lakott lakásában, két teljes napig he-

vert eszméletlenül a jéghideggé vált szobában és ezalatt az idő alatt mindkét lába lefagyott.

Két nap múlva „alították meg eszméletlenül és behozták a debreceni klinikára, ahol anélkül, hogy magához tért volna, tegnap éjszaka meghalt. Holttestét a törvényszéki bonctanú intézetbe szállították annak megállapítása végett, hogy halálát a szénegázmérgezés, vagy fagyás okozta-e?

— A Csapó-utcai egyházzés vegyes bibliaköre szerdán este 6 órakor tartja a Szappanos-utca 16. szám alatt levő gyülekezeti teremben biblioráját, amelyre minden érdeklődőt szívesen vár az egyházzés vezetősége.

— A kistéplomi egyházzés központi bibliaköre ma, szerdán délután 5 órakor a Révész-tér 2. szám alatti gyülekezeti teremben bibliorát tart, melyre a gyülekezet tagjait szeretettel meghívja az egyházzés vezetősége.

— A házasságot felbonthatatlannak nyilvánítják ki Szlovákiában és a törvénytervezet már készen van. A házassági reform törvényét a néppárt dolgozta ki.

— Most százhusz éve, hogy Madách Imre a legnagyobb magyar gondolkodó született. Az ember tragédiája egyik kiadásához Babits Mihály írt előszót és ebben olvashatjuk a következő sorokat: Olvasd el újra művét és úgy fog hatni rád, mint valami véres aktualitás: korod és életed legégetőbb problémáival találkozol: szédülten és remegő ujjakkal teszed le a könyvet...

— Sakkcsapatmérkőzés. Az Iparos Kör szépen fejlődő csapata barátságos mérkőzés során 6 1/2:4 1/2 arányban legyőzte az „Egyetértés” sakkcsopót. A vendéglátó vasutasok tartalékosan álltak fel ugyan, de az eredményre még így is érdemes felfigyelni. A tornavezetőt tisztelt Csöcsits Lajos, a Debreceni Sakk Kör főtitkára látta el kifogásalanul. Részeredmények: Nagy A.—Tóth József 1:0. Dobay—Hórai 0:1. Sarkady—Hajdú 0:1. Pinczés—Tóth B. Barcza—Tóth A. 1:0. Kótrás—Sárosi L. 0:1. Lakatos I.—Balogh 1/2:1/2. Zombor—Papp 1:0. Bodó—Pándy 1:0. Nagy L.—Dóza L. 1/2:1/2. Sipos—Sárosi S. 1:0. (Az előállók az Iparos Kör versenyzői.)

— Az arany ára, Budapestről jelentik: Az arany ára hétfőn lényegesen esett, mert a Nemzeti Bank igen nagymennyiségű nyersanyagot bocsátott az aranyfeldolgozó ipar rendelkezésére. Ezt a nyersanyagot csak az iparosok kaphadják csak a kereskedőknek adhatják el a legszigorúbb ellenőrzés mellett. A 14 karátos készáru árát hatóságilag 44 pengő 20 fillérben állapították meg.

* Dr Naményi Gyuláné Szentendrey Olga gyorsíró, gépiróiskolájában február elsején tanfolyamkezdés. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53 Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 1359/1942.

* Új tanfolyam kezdődik február elején a Simai gyorsíró-gépiró- és szépíróiskolájában Piac-utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53 Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 1359/1942.

* Az egypengős debreceni hadirokkant-sorsjegy egyes nyeménnyel megtekinthető a Tóth Gyula vásárunagykereskedés kirakalában (városháza épület). Ugyanott az üzletben, valamint sorsjegyáruárukban és egyes dohánytösdékben sorsjegyek korlátozott mennyiségben kaphatók.

Kétezer tojást vásároltak össze Kabán — lakoda omra

Erdekes ügyben indult eljárás a debreceni ügyészségen. Egyesek a kabai piacon kétezer tojást vásároltak össze a hivatalos 20 filléres ár helyett 34 fillérjével.

Megállapították, hogy Veszely István budapesti kereskedő vásároltatta össze Végh Sándor és hat társa segítségével és ő adta a megbízást, hogy 34 fillért is adjanak darabjéért.

Veszely tagadja, hogy ilyen megbízást adott volna és azzal érvel, hogy Budapesten üzletben ügyis jegyre adja a tojást, nem kellett neki tojás, csupán a lednya lakodalma, mely a tavasszal lesz, akart tojást vásároltatni, de nem drága áron.

Az eljárás az ügyben folyik

— Az ittas mészáros felmetezte a felesége hasát. Borzalmas eset történt: Kolozsvárt Bessenyei Albert mészáros részegen megtámadta feleségét az udvaron és egy nagy késsel felvágta az asszony hasát, majd bement a lakásba és a saját hasát vágta fel. A mészáros meghalt, felesége haldoklik. A mészáros a gyermekét is meg akarta ölni, de a gyermeket kimentették a kezéből az utolsó percben.

— Amazonasz kausukülvényein egyidő óta nagy tűz tört ki és jelentékeny veszteségeket okozott a brazilai közgazdaságnak és az északamerikai behozatali céloknak, amelyek az Egyesült Államok számlájára összevásárolják a gumit. A tüzeket kommunista szervezetek garázdálkodásának tulajdonítják. (MTI.)

— A címfestő szakosztály f. évi február hó 4-én délután 6 órai kezdettel évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— Elhunyt úrnő. Résztvétel vettük a hírt, hogy özv. Sümeghy Pálné szül. Tardy Ilona 77 éves korában Debrecenben elhunyt. Halálát széles körben ismert előkelő rokonság gyászolja. Temetése pénteken délután lesz a köztemető ravatalozó terméből.

— Felhívás a korcsárosokhoz! A Debrecen és Vidéke Korcsárosok és Italmörök Ipartársulata felhívja tagjai figyelmét, hogy a januári cukorutalványokat legkésőbb folyó hó 27-én a közellátási hivatalban átvenni el ne mulasszák. men ellenkező esetben a januári cukorutalványokat a hatóság nem adja ki. Ajánlatos a cukorárúsításra vonatkozó engedélyt is bemutatni. Elnökség.

— Újvidéken kedden reggel 7 órakor végrehajtották a halálos ítéletet Kukavszki János petróci földművesen, aki 1941 augusztusában a község határában testvérét, Kukavszki Mihályt fejszével leütötte és a holttest zsebében talált 89 pengőt elrabolta.

— A belügyminiszter pályázatot hirdetett 29 zsidó kézben levő személyjogú gyógyszerár átvételére. A gyógyszerárak közül 25 megyei városban és négy faluban van. A legtöbbet érő jogosítvány ellenértéke 114.421 pengő. Ezen összeghez járul még a gyógyszerár anyagkészletének ára.

— Blidában (Tanger) egy utcai verekedésen megöltek két amerikai katonát. Egy amerikai őrző, amelyet a muzulmán tömeg ellenséges kiáltásokkal fogadott, rátámadt az utca közönségére. A muzulmánok revolverrel védekeztek, két súlyosan sebesült katonát kórházba szállítottak és rövidesen meghaltak sebesülésükből. A gyilkosoknak sikerült elmenekülniük. A megszálló hatóságok igen sok embert letartóztattak. A tetteseket — bár díjat ísék ki fejükre — eddig még nem sikerült elfogni.

— Vas megyében igen eredményesen működtek a selymhernyőtenyésztők és 33-an kaptak fejenként ezer pengő jutalmat az elmúlt évben is. A megye tizholdas eperfaiskolát tart és onnan már 25 000 eperfát illetek ki az utak mellé és magánosok telkére is, hogy ezzel segítsék még jobban a selymhernyőtenyésztést.

— A szolnoki csendőrök füstbombával tettek ártalmatlanná egy garázda borbélyeséget, Márton Mihály 42 éves szolnoki borbély, aki emberölés miatt már büntetve volt, fejszével támadta meg különváltan élő feleségét. Az asszony az ablakon át elmenekült és a csendőröktől kért segítséget. A járőr a házánál találta a borbélyt, de az nem volt hajlandó megadni magát és elbarrikádozta magát. A csendőrök füstbombát dobáltak a lakásba és így tették ártalmatlanná a garázda borbélyt.

GYÁSZROVAT

Fejes Sanyika Béla 6 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 1/4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: gróf Leiningen-u. 19. Gebauer cég rendezi.

Özv. Tóth Mihályné Ujfaluzy Erzsébet 60 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön két órakor lesz a díszteremből református szertartással. Lakásunk: Pacsirta-utca 22. Csúrka temetkezés.

Papp István férfiniszabó temetése szerdán 3 órakor lesz a hármass teremből református szertartással. Lakás: Csapó-utca 73. Csúrka temetkezés.

Eszenyi Imre 46 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemető 3-as ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Vulkan-lelep 4. Pusztai temetkezés.

Nagy Józsika hosszú szenvedés után 7 éves korában elhunyt. Gyászolják: ifj. Nagy József szűcsmeister és neje, Papp Anna szűlei, testvére: Lacika, valamint id. Nagy József és neje, Papp József és neje nagyszűlei és kiterjedt rokonsága. Temetése csütörtökön délután 1/4 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből ref. szertartás szerint. Lakás: Vörösmarty-u. 32. Dankó temetkezés.

Vura Péter nyug. erdész 74 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztemető II/a ravatalozó terméből római kat. szertartás szerint. Lakás: Csillag-u. 20. Dankó temetkezés.

Török Pál kovácssegéd 39 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 1/3 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Mélységes szomorúsággal tudatjuk, hogy hűséges munkatársunk

Széplaki Miklós úr

újesztendő napján kötelessége teljesítése közben, messze Oroszországban meghalt.

Emlékét szeretetünk őrizi.

Aron Miksa rum- és lőkőgyár főnökkel és alkalmazottakkal.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Jakab István Hanga tisztviselő Meszena u. 7. sz. leány Judit. Szegedi Lajos vill. váll. fűtő Komáromi u. 3. leány Erzsébet. Márta Imre máv. kocsi-rendező Ferenc József út 49. fiú Imre. Székelyhídi Sándor lakatos s. Gázgyár u. 6. fiú Attila. Hajdu Ferenc konv. kocsis Palag, leány Ibolya. Sprusansky Lajos asztalos m. Létei u. 36. fiú Lajos. Gulyás Sándor máv. üzemi lakatos Bajnok u. 8. leány Irma. Horváth Sándor npsz. Nagycsere 128. fiú Gábor. Soltész Gyula rep. őrmester Rákóczi u. 12. leány Sarolta. D. Pap Elek máv. fémtöltő Keresztesi u. 25. fiú László. Dr. Patay István p. ü. fogalmazó Nyiregyháza, fiú Árpád. Pataki Ferenc munkás Mikepércs, fiú János. Szabó Béla máv. üzemi altiszt Egyetkerti u. leány Mária. Spitz Mór utazó József kir. hg. u. 67. leány Anikó. Blander Béla cipész m. József kir. hg. u. 38. fiú László. Vitányi László máv. kocsilakatos Huszár Gál u. 60. fiú László. Pál Gábor máv. üzemi altiszt Kolónia VI. ép. 6. ajió, fiú Árpád. Perli Márton utazó Hatvan u. 37. leány Mirjam. Baranyi László szakaszvezető Kút u. 60. fiú Tibor. Nagy István máv. fékező Vámsopércs, fiú István. Reszegi Gábor Gyöngyvirág utca 8. leány Irén. Eisenberg József keresk. Hatvan u. 35. leány Vera. Juhász József körjegyző Erdengeleg fiú József. Tóth Zsigmond gépészkezdő Nyírmártonfalva, leány Juliánna. Terebesi Ferenc npsz. Tegez utca 67. sz. leány Emma. Prehoffer Jenő gyógyszerész Cegléd u. 22. fiú Ferenc. Fulmer György postamester Ördögkút, fiú György.

Eljegyzések: Czebe Sándor kőműves s.—Rózsa Viktória Tekli u. 63. Dorcsin Ferenc munkás—Harnyak Piroska Nagyvár u. 11. Balogh Tivadar textilkeres. s. Kút u. 128.—Vitéz Gizella Széchenyi u. 30.

Házasságok: Vékony Gábor kőműves s. Nyil u. 46.—Gál Margit Nap u. 10. Gál István községi tisztv. Sajószentpéter—Zilahy Lenke m. kir. postaküldő Sajószentpéter. Vitéz Tóth Harsányi Gábor p. ü. fővigyázó pénzügyi palota—Csobán Róza Csokonai u. 32. Zólyom Ferenc postatiszt

Szt. Anna u. 18.—Huszár Anna Huszt. Feldmann Imre gazdálkodó Goldmann Anna Hatvan u. 2. Krankovics István dohánykerész—Pázmándi Margit Szepes 3.

Haldolások: Király Ferenc ref. 56 éves Köleséri S. u. 14. Hódosi Ferenc ref. 68 éves, Kishegyesi út 40. Varga Sára ref. 84 éves, Vendég u. 28. Koller József rk. 80 éves, Nap u. 25. Papp Lajos ref. 71 éves, Gr. Leiningen utca 41. Tóth Lajosné rk. 52 éves Baktai E. u. 17. Szegedi Istvánné ref. 60 éves, Szikgyakor 2. Tóth Jánosné ref. 84 éves, Kinizsi u. 42. Tóbiás György gk. 2 éves Batthány u. 15. Polgári Sándor ref. 56 éves, Bellelegő 187. Klein Abraham izr. 86 éves, Timár u. 40. Serdült Imre ref. 29 éves, Hajdu-szovát. Pálóczi Ilona ref. 5 hónapos, Szepesi u. 68. Dr. Hajnal Dezső izr. 62 éves, Ferenc József út 34. Barok Margit ref. 12 hónapos Pesti u. 4. Özv. Scheppel Mihályné ref. 94 éves, Nagyvárud u. 19. Özv. Dobrossy Istvánné ref. 73 éves, Diakonissza Otthon. Kállai Sándor rk. 12 éves, Nyirábrány. Fejes Sándor ref. 5 éves, Gróf Leiningen u. 19. Szeles József rk. 45 éves, Kishegyesi út 40. Rasovszky Emma ref. 7 hónapos, Péterfia u. 2. Özv. Ledniczky Györgyné rk. 74 éves Vigkedvő M. u. 20. Szabó Jolán rk. 17 éves, Szatmárnémeti. Eszenyi Imre ref. 45 éves, Vulkán telep 4. Posztós János ref. 59 éves, Tiszafüred. Özv. Fazekas Gáborné ref. 80 éves, Bathlen u. 60. Weisz Hermán izr. 37 éves, Tiszalök. Schnell Gyula rk. 63 éves, Kuruc u. 2. Özv. Bundi Bálintné ref. 65 éves. Árpád tér 21. Tóth Miklósné rk. 48 éves. Honvéd u. 5.

Kinevezések a MÁV-nál. A MÁV elnökgazdát a debreceni üzletvezetőség előterjesztésére K. Nagy József, Balogh József, Koppányi Ferenc, Jászberényi Sándor, Németh János, Kiss Sándor és Kovács Sándor kalauzokat főkálauzokká, Nagy István kocsi-rendezőit pedig főkocsi-rendezővé léptette elő.

* **Ügyes segédleányokat azonnal alkalmaz női divatszalon. Piac 61.**

* **Képkiallításunkat** állandó érdeklődés kíséri. Megtekinthető délutáni órákban. Kálvin-tér 3.

Csak egy mosoly

VENDEGLÖBÉN

— Kérem főúr — szól a szerény vendég — nagyon kérem, ne nevéss ki, ha fölteszek egy kérdést.

— Parancsoljon!

— Kaphatok sajtót?

— **Megkezdődtek a beiratkozások** a Német Tudományos Intézet új tanfolyamaira. Beiratkozás és felvilágosításadás délután 5—8 óráig.

— **Betiltották Teheránban az összes lapokat**, mint azt egy római jelenés hírül adja.

— **Negyvenfokos hideget mértek Észak-Svédországban.** A tél egyre szigorúbb lesz. Az országban eddig enyhé volt az időjárás és csak most szállt el a hőmérő a fagypontra alá.

— **Rögtönbíráskodás elé kerül** Vizsmez György dísgyőri lakos két fiatalkorú társával, mert éjszaka betörték az erdőhivatal irodájába és 1400 pengőt akartak elrabolni. Az örök elfoglalt a betöröket.

— **A kanadai amerikai követ,** P. Pierepont Moffat 46 éves korában meghalt. A hirtelen meghalt Moffat legjobb barátja volt Hullnak.

— **A vízfogyasztás korlátozása Pozsonyban.** Pozsonyból jelentik: A múlt évi hosszantartó száraz időszak és a gyáripar vízfogyasztásának fokozódása következtében Pozsonyban bizonyos technikai jellegű nehézségek merültek fel a vízellátásban. Pozsony főpolgármestere a nehézségek leküzdése érdekében felhívja a város lakosságát, hogy saját érdekében igyekezzenek a legkisebb mértékre korlátozni a vízfogyasztást.

— **Alkulesos levélhírbontók garázdálkodnak Debrecenben.** Mayer János debreceni egyetemi hallgató, Ferenc József-út 43. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásának levélszekrényét átkulccsal felnyitva több levélét febonította az utóbbi időben. A rendőrségre több hasonló feljelentés érkezett be a napokban. A rendőrség a levéltitok megsértők ellen megindította a nyomozást.

— Az OTI székhatat épít Hódmezővásárhelyen a város által adományozott telken.

— **A Debreceni Függetlenségi Kör** a Főméltóságú Asszony honvédecsaládokért indított akciójára 100 pengőt juttatott el a főispáni hivatalhoz.

— **Megfulladt a kazalban** Dárda községben Kvirring János 53 éves székvízgyáros, aki kenderpozdorját akart szállítani szekerével, de a kazal ráborult és megfulladt alatta.

Kiknek kell benyújtani adóbevallásaikat január 31-ig

1. Figyelmezteti a m. kir. pénzügyigazgatóság az adózó közönséget, hogy azok az adózók, akiknek múltévi általános kereseti adóalapja a 10,000 pengőt el nem érte, ugyiszintén azok, akiknek jövedelemadó alapja a 10,000 pengőt, a vagyonadó alapja pedig a 200,000 pengőt el nem érte és a múlt évre megállapított általános kereseti adót, illetőleg a jövedelem- és vagyonadót meg kell és vagyoni viszonyaihoz képest soknak tartják és 1943 január hó 31-ig adóalapjuk újabb megállapítását kérték, bevallásaikat 1943 január hó 31-ig kell benyújtani.

Amennyiben a m. kir. adóhivatalból líranyú figyelmeztetést kaptak, a figyelmeztetés kézhezvételétől számított nyolc napon belül kérhetik szabályszerű adóbevallás benyújtása mellett a f. évi általános kereseti adójuknak, illetőleg a jövedelem- és vagyonadójuknak új kivetés útján való megállapítását.

Hangsúlyozni kívánja a m. kir. pénzügyigazgatóság, hogy azon adózók, akik adójuknak újabb megállapítását nem tartós, hanem csak átmeneti körülmények alapján kérik, azoknak adóalapjuk a következő évre változatlanul fenntarthatók nem lesznek.

Azoknál a földhasznosítókknál, akiknek bérlete általában 20 holdat meg nem halad, a bérlet terjedelmében bekövetkezett minden változás hivatalból veendő figyelembe. Ez esetekben sem az adózóknak, sem a kir. adóhivatalnak nem kell felmondással élni. Erre a körülményre a községi (városi) közegek a földhasznosítók figyelmét külön is hívják fel azzal, hogy a bérlet terjedelmében beállott változást mindenképp folyó évi február végéig a köz-

DEBRECZEN 7. OLDAL 1943. I. 27.

ségi előjárásánál (városi adóhivatalnál) jelentse be.

2. A folyó évi általános kereseti adó és jövedelemadó alap azoknál a földbirtokosoknál és földhasznosítókknál, akik a múlt évben elemi kárt szenvedtek, amennyiben a földbirtok, illetőleg a földhasznosítást terjedelme a 100 kat. holdat nem haladja túl s az elemi kár címén a földadó leírattott, a folyó évre hivatalból fog az elemi kár terjedelméhez képest leszállítottatni. Ezeknek az adózóknak tehát emiatt adóalapjuknak újabb megállapítását nem kell kérik. Másrészt azonban az általános kereseti adó azoknál az adózóknál, akiknek az adóalapja a múlt évben elemi kár folytán leszállítottott, a folyó évben hivatalból fog ugyanannyival emeltetni, mint amennyivel a múlt évben az elemi kár címén apasztattott.

3. A pénzügyi hatóságoknak jogukban áll azokat az adózókat, akiknek a múltévi általános kereseti adóalapja a 10,000 pengőt, illetőleg a jövedelemadó alapja a 10,000 pengőt, és a vagyonadó alapja a 200,000 pengőt el nem érte s így adójuk változatlanul fenntartandó lenne, abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló adatok szerint megállapítható jövedelem-, illetőleg vagyonadóból azoknál az adózóknál, akiknél az egyébként változatlanul fenntartandó jövedelemadó alap a hateraz pengőt, illetőleg a vagyonadó alap a 10,000 pengőt meg nem haladja, az előző évi adóalapjuknak 20 százalékat eléri, azoknál az adózóknál pedig, akiknél az egyébként változatlanul fenntartandó jövedelemadó alap 6001—10,000 pengőben, illetőleg a vagyonadó alap 150,000—200,000 pengőben volt megállapítva, a megállapítható jövedelemadó alap a 10,000 pengőt és a vagyonadó alap a 200,000 pengőt meghaladja, legkésőbb március hó végéig szabályszerű adóbevallás adására felszólítani és ennek alapján adóalapjukat újabb megállapítani.

4. Az adóalap újabb megállapításának a kérelmezése, vagy annak elrendelése esetén az adó-kivetés — tekintet nélkül arra, hogy az újabb megállapítás mely célból történik — az adóbevallás és egyéb rendelkezésre álló adatok alapján fog történni és így nincs kizárva annak a lehetősége, hogy az adóalapok a leszállítás céljából kért újabb megállapítás során felemeltessenek, avagy a felemelés céljából kért újabb megállapítás során felemeltessenek, avagy a felemelés céljából kért újabb megállapítás során leszállíttassanak.

5. A pénzügyigazgatóságnak joga van az adó-kivetés székhelye szerint illetékes járásbírósgót megkeresni azíránt, hogy az adózótól a jövedelem, vagy vagyon nagyságára a felfedező eskü: kivége.

SPORT

Kialakult a DVSC „bemelegítő” programja: UAC, NAC, Rusj és Aknaszlatina mérkőzések lesznek

A DVSC csapata már január közepé óta erős tornatermi edzést tart. **Palotás István** edző különösen a fiatalokat: Szilágyit, Zilahyt, Tiszát, B. Nagyot vette „kezelésbe”. Az eddigi tervek szerint a csapat február elején tartja első edzését a szabadban. **Kántor Ferenc** MÁV főist. a DVSC főintézője, a következőket mondotta a csapat „bemelegítő” programjával kapcsolatban:

— Az eddig tárgyalások eredményeként a következő mérkőzésekre kerül sor februárban és március elején. Február 14-én az Ungvári AC-al játszunk Ungvárott, február 21-re a Gamma hívott Budapestre bennünket, de valószínűbb, hogy a Nagyvárdi AC meghívását fogadjuk el és a NAC-al játszunk. Február 28-án játszunk le Ungvárott a Rusj-jal esedékes mérkőzést Papp átadásáért. Március 7-én Debrecenben fogadjuk Aknaszlatina csapatát, melyben a csapat edzője Markos Imre játszik jobbszélsőt. Az aknaszlatinai BTE, mint ismeretes, az NB III. felsőtiszai csoportot

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!!!

— Kossuth Lajos életregénye —

Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(65) (Minden jog a szerzőé.)
S a magyar kormány — vár. Igéreteket kapnak, délibáboknak hisznek. A horvát kardját nincs aki visszaparancsolja hűvelyébe. Még Deák Ferenc is úgy véli, hogy álnokság van a dologban. És a magyar miniszterium még mindig abban bízik, hogy rendbe jöhet minden.

Ötödik fejezet

A SZABADSÁGHARC LELKE 1848—1849.

Reánk bocsátá Isten a szenvedések napjait, hogy érezzük becsét a fenyegetett szabadságnak s erőnkkel összeszedve az Isten által hazánknak szánt jövedő boldogságot munkával, áldozattal megérdemeljük. Kossuth szövege a gődöllői táborból, 1849 április 8.

KETSZÁZEZER HONVÉDET!

Július 4-én nyílik meg Pesten a Vigadó termében az első magyar parlament. Magyarországból és Erdélyből 415 képviselő jelenik meg. Az elnök, Pázmány Dénes önéreztetesen mutat a hatalomra. Ehhez hasonlóval még nem ült össze magyar országgyűlés.

A király nem jön el, hogy

személyesen nyissa meg a gyűlést. István nádor jelenti ki helyette, hogy magyar királyi koronájának egységét minden támadás ellen kész megvédeni.

Az első nagy cselekedet a haza védelmére Kossuth beszéde. Erről emlékeztet ez a nap, 1848 július 11.

Szövege ismerős az iskolai könyvekből. Kossuth életében az a beszéd az egyik legszebb jelensége. Csodás szárnyalása s szellemnek, csodás megdöbbanása a nemzet szívének.

Mikor beszélni kezd beteg. Alélt, gyenge. Égő szeme, sápadt arca, remegő hangja biblikus földöntúlisággal mutat a profétára. Látnoki jelenésszerűséggel győzi meg hallgatóságát a valóságról. Külföldi segítségben nem bízhat a magyar. Rokonszenvet kaphat, de oltalmat nem. Finom ösztönrel jellemzi a helyzetet a lengyel példával:

— Lengyelország is francia szimpatiaira támaszkodott. — A szimpatia megvolt, de Lengyelország nincs többé.

A veszély elhárítására önmagunkban kell az erőt keresni.

— Élni csak azon nemzet fog, melyben magában van életerő s melyet nem saját életerője, hanem csak másoknak gyámoltása tartogathat, annak nincs jövedője.

A haza oltalmára 200.000 ka-

tona és 42 millió forint megszavazását kéri. Ezzel lehet a nemzet becsületét megvédeni.

Beszéd közben egy pillanatra megáll. Ekkor az összes képviselők fennállva, a lelkesedésben eggyé válnak kiáltják:

— Megadjuk, megszavazzuk!

Az 1741-i pozsonyi országgyűlés Vitam et sanguinem! jelenetekor a királyné ér el ilyen hatást. Nincs ehhez fogható kép a magyar országgyűlések történetében.

Kossuth szemében könny. — Kérni akarta valamire a gyűlést. Így végzi. De önként felállottak, mint egy férfiú s én leborulok a nemzet nagysága előtt. Csak azt mondom: annyi energiát a kivitelben, mint amennyi hazafiságot tapasztaltam a megajánlásban — és Magyarországot a poklok kapui sem fogják megdönteni!

Lehet, hogy Ausztriának sürgősebb lenne az olasz kérdés megoldása. Az inkább kedvére való mint az önálló magyar hadsereg megeremtése. Am Kossuthnak erre a beszédére a nemzeti sereg közőhajtásból kezd valósággá válni.

Magyarországnak nem érdeke, hogy Olaszországgal ellenségei számát gyarapítsa. Kossuth hozzájárul a minisztertanácsban, hogy megadja Magyarországot a 40.000 katonát. Azzal a kikötéssel, hogy Ausztria méltányos békét köt Olaszországgal. És hogy hazánk felbujtott ellenségeit lefegyverzi. Ausztria nevezheti ez a szo-

lidaritás megtagadásának. De mit szólnak történetírói arra, hogy ő az illir-mozgalmak hírhedt gyujtogatóját, Jellasicsot, a lángbaboruló Horvátország bánjává — a magyar miniszterium hozzájárulása nélkül teszi?

Jellasics követelése bécsi ízfűk. Ime: a hadügy, a pénzügy központosítása maradjon Bécsben. Az államadósság egy részét Magyarország vállalja el. A horvát nyelv legyen egyenrangú a magyarral. — Erre a nyugodt Bathvány se mondhat egyebet, mikor vele Bécsben tárgyal.

— Viszontlátásra a Drávánál!
Kossuth első perctől fogva a szabadság kivívásáért folytatott alkotmányos küzdelmek vezére. Ő a szabadságharc lelke. Nem abban az értelemben, mintha ő vinné bele erőnek erejével a magyart a szabadságharcba. Míg a miniszterium legnagyobbjai a teendő felett tételődnek, Kossuth látja meg világosan az önvédelmi harc elkerülhetetlenségét. Ő kész az engedelmességet elfelejtett Jellasicsot karddal várni. Kész a nemzetiségek fegyvere elé fegyverrel állni. Kész a dákoromán álmoktól mámoros oláhokat, az unió ellen külön véleményét nyilvánító szászokat, a délvideken fellázadt szerbeket — a kard villogásával emlékeztetni arra, hogy a magyart még jobban megilleti a koronája alá tartozó népek közti fensőbbiség.

(Folyt. köv.)

nak listavezetője és komoly reménye van arra, hogy az NB II-be kerül.

Talán feltűnő, hogy az idén csaknem minden mérkőzésünk idegenben játszunk. Nem szívesen tesszük ezt, hiszen az elmúlt években tapasztalhatta a debreceni közönség, hogy igyekeztünk — még ha anyagilag nem is volt kifizető — inkább Debrecenbe hozni főleg az NB I. csapat ellenfeleinket. Az idén az a cél vezet a sorozatos idegenben játszó mérkőzéseknél, bennünk, hogy a csapat, amelynek a tavaszi bajnokságban öt mérkőzést, majd az osztályozáson újabb négy mérkőzést kell idegenben játszania megszokja az idegen közönséget, idegen pályákat és ne jelentsen az olyan nagy hátrányt számára a sorsdöntő mérkőzéseken sem. Ennek a célnak megfelelően egyik részlete az, hogy csütörtöki edzéseink egy részét is hol Szolnokon, hol Döngyörött, hol Nyír egyházán vagy Nagyváradon tartjuk meg, amikor kétkapus edzőmérkőzéseket játszunk a Szolnoki MÁV-val, DIMAVAG-gal, NAC-cal, MOVE Szabolcs-csal.

Az MLSz rendelkezése mely a villámigazolást március 15-vel felfüggeszti nem váltott ki valamely erősítési tervet a DVSC-nél? — érdeklődünk.

Nem. A kész játékosok csak olyan összegért kaphatók, amit mi most, a pályaeépítési költségek után nem tudunk megfizetni. A fiatalokhoz nyulunk helyettük, hiszük, hogy amint bevált Szilágyi, lassan beváltja a hozzáfűzött reményeket Tiszta, úgy Sücs II. és a többi fiatal tehetségünk is rövidesen meg fog felelni.

Berecz visszatér Debrecenbe... Berecz szerződésével kapcsolatban Sós Károly, a Gamma edzője kijelentette, hogy az egyesület szerette volna Bereczet megszerezni, de a szerződése olyan akadályokba ütközött, amelyek ezt a tervet keresztül húzták. Ezt a nyilatkozatot alátámasztja Berecznek a DVSC vezetőjéhez intézett levele, melyben közli, hogy visszatér... A DVSC-nek nem sokat jelent Berecz visszatérése, mert a tavaszi idényben úgy sem szerepelhet a csapatban.

A Darai-Svarkó válogatott-jellegű ökölvívómérkőzés, melyet a budapesti ökölvívó csapatbajnokság előtt bonyolítottak le, döntetlenül végződött. Utána a BTK 10:6-ra legyőzte a BVSC-t, a BSZKRT pedig nagy meglepetésre a Csepelt.

A debreceni levele ökölvívókat nagy gonddal, rendszeres munkával készíti elő Bartha Károly edző. Az országos levele ökölvívóbajnokságokon második helyet szerzett debreceni ökölvívók a közeljövőben nagyszabású programot bonyolítanak le.

JÉGSPORT

A debreceni levele jégkorong válogatottat a miskolci levelek meghívatakat bemutatva a közönségnek. A debreceniek a meghívásnak eleget téve csütörtökön reggel utaznak el a bemutatásra, ahol már délután játszanak is. A leveleket, akik Budapestben is megálltak helyüket, bizalommal engedhetjük el útjukra s reméljük, mint győztes fel jönnek vissza. A csapatot Schmeidt Gyula tesztelési tanár kíséri, mely csütörtökön a kora reggeli órákban indul a következő összeállításban: Szöllőssy — Fölföldy I., Örsy — Ióth — Bolgar, Borsos I., Fölföldy III. Csere: Obendorfer, Borsos II., Abonyi és Arrós. A csapat pénteken érkezik vissza Debrecenbe.

Vasárnap az Ungvári AC jégkorongozói szerepelnek a nagyérdéi jégen. Ez a mérkőzés visszavágója a vasárnapi ungvári mérkőzésnek. A DEAC nagy erővel készül a visszavágóra, melyen a vasárnapi csor-

bát akarja helyre igazítani. Lehet, hogy szombaton az UAC ifjából alakított KISOK csapat játszik a debreceni KISOK-levelekkel. Így igazán jó korongsemegéhez jutna a debreceni közönség ha a két mérkőzést a vezetőség nyélbeütné. (Obendorfer)

SZERKESZTŐI ÜZENET

Pályáznunk kívánó. A Belső-Ohat ügyében érdeklődünk illetékes helyen és azt a választ kaptuk, hogy a legrövidebb időn belül kiadják az árlejtést. Ilyenformán b. levelének közzétételétől eltekintettünk.

Egy régi olvasó. Levelében foglaltakra felhívjuk az illetékesek figyelmét és bizonyára találnak is méltányos megoldást.

KÖZGAZDASÁG

Meghívó

Debrecen és vidéke ácsmesterek anyagbeszerző termelő és értékesítő szövetségének 1943. évi február hó 4. napjának délután 3 órakor az Iparterület tanácstermében (2. sz.) tartandó évi rendes közgyűlése.

Tárgysorozat:
1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. Mérleges eredmény számla előterjesztése.
4. Felügyelő bizottság jelentése.
5. Határozathozatal a nyereség felosztására.
6. Felmentvény megadása.
7. Felügyelőbizottsági tagok választása, 3 tag.
8. Indítványok.

A szövetségi tagok névsora, valamint mérleg és eredmény számla megtekinthető a szövetségnek Károlyi Ferenc József út 16. sz. alatti irodájában.

Mérleg 1942. december 31-én. Vagyoni Tartozik: Pénzkészlet 23.126.43. Árúkészlet 16879.19. Adósk 3232.15. Felépítmény 1400.—. Berendezés 102.—. Átmenő tételek 150.—. Összesen: 44.689.77. — Teher. Követel: Üzletrésztöke 384 drb. á) 50.— 19.200.— Hitelezők 17586.96. Átmenő tételek 530.80. Nyereség 7372.01. Összesen: 44.689.77.

Veszteség-nyereség számla 1942. december 31-én: Veszteség 2684.95. Felépítmény értékesítése 13.44. Nyereség 7372.01. Összesen: 12503.43. — Nyereség: Árúüzleti nyereség 10750.79. Vállalkozói haszon 1752.64. Összesen 12503.43.

Az igazgatóság. Megvizsgálta és rendben levőnek találta a Felügyelőbizottság. Debrecen, 1943. január hó 21.

Mezőgazdasági cselédek bakancs ellátása

Hirdetmény

Hivatkozással folyó évi január 16-án kelt hirdetémyemre, közlöm a mezőgazdasági munkaadókkal, hogy cselédek részére munkás bakancsok igénylési határidejét Kormánybiztos Főispán úr folyó évi február 2-án este 6 óráig meghosszabbította.

A munkásbakancs igényléseket tehát ez időpontig a Közelmezői Ügyosztály Lábbel Központjánál még be lehet adni.

Felhívom a figyelmet arra, hogy a kérdéses bakancsokból kizárólag mezőgazdasági konvenciók, illetve éves cselédek részesülhetnek, más munkások, valamint cselédek hozzátartozói részére ilyen bakancs igénylésének helye nincsen.

Az igénylés benyújtásakor igazolni kell, hogy az illető a munkaadónál, mint konvenciók cseléd van alkalmazva.

Ennek igazolására a Gabona iroda (Ferenc József-út 28. sz.) illetékes a Gabonafel és a Konvenciók-lelvi igazolása mellett.

Polgármester

Debreceni takarmányárak: Széna mázsája 7.90 P. búzaszáma 4.20 P. rozs-száma 4.20 P.

A biztosítók 100.000 pengőt adtak a honvédcsaládoknak

A Biztosító Intézetek Országos Szövetségének tagintézetei, a Magyarországon működő biztosító magánvállalatok a Főmáltóságú Asszony védnöksége alatt álló országos gyűjtőakció keretében

100.000 pengőt adományoztak a hadbavonultak és elesettek hozzátartozóinak támogatására

Debreceni állatvásár

A sertésvásár a vesztegzár miatt szünetel.

A keddi állatvásárra felhajtás: Ló 535 darab, eladás 126 darab. Szarvasmarha felhajtás 750 darab, eladás 407 darab. Árak: vá-

goló 90—300 P, silány igazló 135—350 P. közepes 400—680 P. jó 700—1400 P. kocsi 1200—1600 P. katonale 1800—2300 P. II. rendű ökor 150 fillér élő súly kg kenti III. r. 125. II. rendű tehén 140. III. r. 120 (— % levonással). II. r. borjú 170. III. r. 150. Tinó, ökor 165—195. Fejőstehén 850—1700 P. Irányzat élénkült.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GALOCSY legregibb nyomozó irodája országosan ismert. Zöldfa-u. 3. sz. T.: 28 72. 1766 2. 1.

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI

SZIJGYÁRTÓT, aki városi atlati tanyámra napibér és ellátás ellenében kijönne szerszámot kijavítani. Ajánlatot „Szijgyártó” jellegre a kiadóba kérek. 391 vv. FODRÁSZSEGÉD, fiatal, ellátással felvétetik. Mester u. 42. 744

GYERMEK fiúruha, konfekció üzemi férfi- és női munkaerőt felvesz. Ugyanott üzleti üveg válszal eladó. Kossuth u. 61. sz. úriszabóság. 783

Egy kifutófiút, 16 éven felül, mielőbbi belépésre keresek. Radnai Cegléd u. 1. sz. 782

NYULAK gondozására fiatal fiút felveszek. — Nagyvárad u. 14. 965

ÜGYES kézimunkás szabóságodot állandó munkára felvesz. Gulyás úr- és egyenruhaszabó, Batthyány u. 26. 971

Üsággébesítő

kezdőt rokkantat, vagy asszonyt azonnaira felvesz a

DEBRECENI KIDÓHIVATALA

Jelentkezés délután 4 órakor.

ALKALMAZÁSI NYER NŐ

KENYÉRÜZLETBE gyakorlott kiszolgáló leány; azonnali belépésre felveszek. Árpád-tér 13. 710

PERFEKT gépirónó, ügyvéd irodába felvétetik. Csapó u. 10. 780

HÖLGYFODRÁSZ fiatal kisasszony, állandó munkára beléphet. — Ajtó u. 26. 778

HÖLGYFODRÁSZ, segédkisasszonyt alkalmazok. Horgonyi, Szobozló út 4., telefon: 39-51. 963

ALKALMAZÁSI KERES NŐ

JOBB asszony, középkorú, lakásért, kevés fizetésért takarítást vállal a lkis családnál Faragó u. 21. sz. 758

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNÓT keres belvárosba házaspár. Rákóczi-u. 11. Várnay. 730

RENDES ügyes bejárónó, február 1-ére felvétetik, Hajó u. 8. 772

MINDENES lány elsőjére felvétetik, Bethlen u. 36. Biró. 769

BEJÁRÓNÓ a déliótti órákra felvétetik. Nagyvárad u. 13. 768

FEBRUÁR elsőjére, illetőleg azonnala bejáró szobalányt keresek, jó bizonyítványokkal. Cím a kiadóhivatalban. 765

TISZTA, rendes, parkett hez értő, jó bizonyítványú bejárónó, egész napra felvétetik. Szilpál Plac u. 44. 964

AJANLAT

HASZNALT varrógépet vesz. elad. cseréi ifj. Levai, Kassa út 1. telef. 33-94. szám. 2. 28. 228

ÉRTEKES vásznait biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősségei Favorit. Csapó-u. 24. 125 2. 5

LENKÖPI selyem kölpű csipkeszövet anyagok: grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17

HASZNALT bútorait modernre átcserelem. Alakítást, javítást olcsón vállalok. Kossuth 51. 2 1505 3. 16

HASZNALT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3.

SZAPPANNAK való zsír szappanra becserél. Pál János szappanosmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

KÖZKATONÁKNAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját gyorsan elkészítem. Tegdes, Kávin-tér 19. 3. 26. 748

ANGORAGYAPJU és kenderfonó állórokkát, állandóan szállít. Szezsák Béla műsztergályos, Hajdúböszörmény. 785

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat legmagasabb árrban vesz Blattner, Csapó u. 83. sz. 775

KERESLET

Használt fényképezőgépet és állványt veszek. Berzéki fotoszaküzlete, Ferenc József út 38. 146 2. 10

ARANYAT, ezüstöt, fog aranyat, legmagasabb árrban veszek, Frankl, Plac u. 73. 1709 3. 15.

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágakövet veszek, ék szerkesztést válllok — Pollák Endre, Hatvan u. 2. sz. 118 4. 10

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat, magas árrban veszek, Takács Sándorné Plac 66. 1617 4. 13.

MÉLY gyermekkosci: ki fogástalan állapotban keresek megvételre. Cím meg kérem a kiadóba. „Gyermekkosci” jellegre leadni. 387

MEGVÉTELRE keresek 2 és fél hold búzatermő földet. Maróthy György u. 31. 763

ÉLELMISZER, ITAL

URADALMI téli álló fajalma nagyban és kicsinyben, egész nap. Rákóczi u. 7. pince. 1475 1. 28

HANGSZEREK

ZONGORA szállítást vállal és szakszerűen javít. Levai Csapó u. 88. — A szíves megkereséseket a délutáni órákban előre kérem elküldeni. 720

ZONGORA hangolós: 15 éves kiváló képzettséggel válllok. Vagyas László, Nap u. 17. sz. 1218 4. 10.

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típust javít, évtizedes gyakorlattal Szabó műszerész. Csapó u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT javít, elad, villanyterezel Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. IV. 12. 481

BÚTOR

CSODASZÉP háló, s ebédők kombinált szobák, konyhák, rekame, hosszú zongora eladó. Kossuth u. 51. bútor rakár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes káratunk, minden bútort olcsón adunk. Plac u. 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31.

KOMBINÁLT komplett háló, olcsón eladó, sürgősen, Lónyay u. 26. sz. 764

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

KÉT KÜLSŐ rossz gumiórt egy jót cserébe adok. Kmetty Liget-tér 18. sz. 776

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

ÜZLETHELYISÉGET megosztva is főtéren, Kossuth s Csapó elején keresek. Berendezést át veszem. Apaffy u. 139 Schaff. Közvetítőt díjazok. 1064 2. 3.

ALFÖLDI palota közelében szabó műhelynek megfelelő helyiséget keresek, lehet alberleti is. Kiss úrdívat és úriszabóság, Ferenc József út 16. (Alföldi palota.) 712

LAKÁSTKERES

KATONATISZT központban bútorozott szobát keres fűrdőszobahasználattal. Cím: Plac-utca 59. II. lépcső I. em. 719

LAKÁSCSERE

ELCSERÉLNÉN debreceni kétszobás lakásmat budapesti hasonlóval. Értekezni 11—3-ig. Cím a kiadóban. 774

BÚTOROZOTT SZOBA

LÉGFÜTÉSES bútorozott kis udvari szoba, el sörendű tilátással kiadó. Telefon: 24-88. 784

UTCAI különbejáratú elegáns bútorozott szoba, előszobával kiadó Rothermere u. 85. 777

UTCAI különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Lorántffy u. 46. Kossuth utcai templomnál. 767

ELVESZETT

HÉTFOŊ este fél 6—6 óra között a Miklós utcán elvesztettem egy zöld kalapot Becsületes megtaláló jutalom ellenében Külsővásártér 14. sz. Barabás fatelepen adja be. 750

TALÁLTATOTT egy farkas kutya. Gazdája átveheti: Balaton u. 36 D. sz. 759

VEGYES

ELADÓ egy alighasználott billiárd asztal. Kocsmai berendezési tárgyak továbbá egy részben adó mentes ház, amelyben 30 évig nagyforgalmu italmérés volt. Hajdúböszörményben. Dorogi u. 98. 756

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemez 2 pengőért; veszek. Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20.

ÚJ állapotban lévő fehér mély gyermekkosci eladó. Jókai u. 44. sz. kettőt csengezni. 779

NAGY asztali spór eladó. Megtekinthető délelőtt. Béke Ferencné, Bethlen u. 6. 773

ANGORA FONAL, hibásan festett, olcsón átadó. Széchenyi u. 7. sz., kapualatt. 766

GAZD. ESZKÖZÖK

EGY jökarban lévő szekér eladó, Nyíl utca 40. Értekezni ott. 715

MEZŐGAZDASÁGI gépek, eszközök vétele, eladása, csere előnyösen vitéz Nagy Jánosnál — Hatvan u. 41. 781 4. 27.

ELADÓK szekerek, szánkó, féderes kosci, löszerszámok és egyéb gazdasági felszerelések továbbá két vaskályha és egy autóhűtő takaró, Széchenyi u. 37. 755

GAZD. TERMÉNYEK

ELADÓ répa, Gál-dűlő 18. sz. 771

ELADÓ HÁZ

CSALÁDI HÁZ, háromszobás, adómentes, kifogástalan állapotban ki-tűnően termő gyümölcsös, elsőrendű melk-helyiségekkel a Nagyerdő szélén eladó, vagy földdel elcsere-lhető. Nyúlas, Hadik-utca hűsz. Délutánonként. 1925 vv.

ELADÓ Miklós utcán bérjövődleges ház 55000 köftálnál 10 hold fekete föld 25.000. Megbízott Balázs ingatlaniroda Hunyadi u. 17. 969

EGYETEMNÉL 531 négyszögöl, betelepített gyümölcsös, kétszobás új épület, teljes komforttal, adómentes vincelléri lakással, körülkerítve eladó. Értekezni le het: Külsővásártér 2. vendéglő. 754

ELADÓ HÁZHELY

SZÉCHENYI-u. 85. sz. nagyobb telek egytagos ház eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 4+

ELADÓ FÖLD

ELADÓ 3 hold föld a Józsan. Értekezni Józsa Elek u. 98. Szabó Gábor 762

Szerkesztői feladás

PALFI JÓZSEF

Kiadási feladás

IFJ. SZIGETHY GYULA

(Szerkesztő-igazgató)

Kiadja és nyomja a

TISZANTULI KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ

RESZVÉNYTÁRSASÁG

Feladás nyomdavezető:

SZIGETHY KÁROLY